

# LIETUVIŲ KALBA IR LITERATŪRA

Baigiamųjų darbų kalbos vertinimo aprašas,  
aptartas Valstybinės lietuvių kalbos komisijos

2015 m. baigiamųjų darbų kalbos vertinimo aprašas skirtas mokinių valstybinio ir mokyklinio egzamino (PUPP, VBE, MBE) baigiamųjų darbų, 12 klasės lietuvių kalbos įskaitos vertintojams.

Apraše teikiami žodyno ir gramatikos klaidomis mokinių baigiamuosiuose darbuose laikomi atvejai. (Skyryba baigiamuosiuose darbuose vertinama pagal Privalomąsias skyrybos taisykles, patvirtintas Kalbos komisijos 2006 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. N-2 (103), ir Pasirenkamąsias skyrybos taisykles, patvirtintas 2006 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. N-3 (104); rašyba pagal rašybos taisykles (kn. „Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba“, Kalbos komisijos 1996 gruodžio 19 d. nutarimu Nr. 58 patvirtinta norminiu leidiniu; raiška pagal metodinį leidinį „Stiliaus kultūra“, parengtą pagal 11–12 klasių lietuvių kalbos vadovėlius ir 2013 m. lietuvių kalbos ir literatūros VBE darbų analizę).

Šiame apraše žodyno ir gramatikos klaidomis laikomi atvejai, teikiami Didžiųjų kalbos klaidų sąrašė (toliau – DKKS), taip pat aprašo pabaigoje pridėtuose Švietimo ir mokslo ministerijos aprobuotuose mokykliniuose vadovėliuose teikiami atvejai, kurių vertinimas neprieštarauja „Kalbos patarimų“ („Kn. 1: Gramatinės formos ir jų vartojimas“, 2002; „Kn. 2: Sintaksė: 1. Linksnių vartojimas“, 2003; „Kn. 2: Sintaksė: 2. Prielinksnių ir polinksnių vartojimas“, 2003) vertinimui, tačiau iš **„Kalbos patarimų“ į jį įtraukti tik tie atvejai, kurių vertinimas visiškai aiškus, kurie nekelia abejonių ir apie kuriuos kalbėta mokant.** Minėtų šaltinių klaidos sudėtos pagal skyrius į bendrus sąrašus, išskyrus semantizmų skyrių, dėl didelės apimties Didžiųjų kalbos klaidų semantizmai pateikiami atskiru sąrašu aprašo pabaigoje (kaip priedas).

**Kalbos patarimuose“ vngt. vertinama kaip ne bendrinės kalbos norma (prilygsta klaidai). Bet vieni tų atvejų yra aiškesnės klaidos, lengviau priskiriamos prie neteiktinų dalykų, vadovėliuose jie paaiškinti, tik tokius vngt. dalykus ir galima laikyti klaidomis mokinių darbuose (tik tokie atvejai ir įtraukti į Aprašą; pvz., *nervuotis*). O tų atvejų, kurie „Kalbos patarimuose“ vngt. dėl to, kad neaiškūs ir per mažai ištirti, mokinių klaidomis laikyti nereikia, todėl jų ir nėra Apraše.**

Aprašas nėra skirtas naudoti kaip ugdymo priemonė. Jis skirtas tam, kad vertinamų atvejų nereikėtų ieškoti „Kalbos patarimuose“, nagrinėti tų atvejų vertinimo laipsnių ir pan., kad vertinimas būtų vienodesnis.

Aprašas aptartas Valstybinės lietuvių kalbos komisijos.

## ŽODYNAS

### NEVARTOTINOS SVETIMYBĖS (BARBARIZMAI) IR ŽARGONAS žymėti ž

Pastabos:

- Darbe motyvuotai pavartota svetimybė iš nagrinėjamo autoriaus teksto klaida nelaikoma (pvz., ubagas J. Biliūno novelėje „Ubagas“).
- Žargonybių vartojimas darbuose laikomas žodyno klaida.

<i><b>Klaida</b></i>	<i><b>Taisyklingas variantas</b></i>	<i><b>Klaida</b></i>	<i><b>Taisyklingas variantas</b></i>
Adijalas, adejalias	<b>apklotas</b>	hakinti	<b>laužtis</b>
apart	<b>be, išskyrus; be to</b>	hamburgeris	<b>mėsainis</b>
bajeris, prikolas	<b>pokštas</b>	hotdogas	<b>dėšrainis</b>
babkės, bašliai	<b>pinigai</b>	imeilas	<b>elektroninis paštas</b>
bachūras	<b>vaikėzas, berniokas</b>	imidžas	<b>įvaizdis</b>
baika	<b>pokštas</b>	kaldra	<b>antklodė</b>
baksas	<b>doleris</b>	koliotis	<b>plūstis</b>
baranka	<b>riestainis</b>	kompikas, kompas	<b>kompiuteris</b>
basankės,	<b>basutės</b>	lygsvara	<b>pusiausvyra</b>
basketės	<b>sportukai, sportbačiai</b>	magė	<b>magnetofonas</b>
batareika	<b>elementas, žibintuvėlis</b>	markeris	<b>žymiklis, spalviklis</b>
berods	<b>vadinas, turbūt, atrodo</b>	maikė	<b>marškinėliai</b>
bičas	<b>bičiulis</b>	mentas	<b>policininkas</b>
biškį, biskį	<b>truputį</b>	mobiliakas	<b>mobilusis</b>
blicas	<b>blykstė</b>	nachalas	<b>akiplėša</b>
bomžas	<b>valkata</b>	naglas	<b>įžūlus</b>
bonkė	<b>butelis</b>	okei	<b>gerai</b>
broma	<b>tarpuvartė, vartai, arka</b>	ofisas	<b>įstaiga (biuras, kontora)</b>
broniruoti	<b>už(si)sakyti, rezervuoti</b>	pampersai	<b>sauskelnės</b>
bulka	<b>pyragas</b>	pamajakinti	<b>paskambinti</b>
bulkutė	<b>bandelė, bandutė</b>	pakol	<b>kol</b>
buterbrodas	<b>sumuštinis</b>	papkė	<b>segtuvas, aplankas</b>
chamiakas	<b>žiurkėnas</b>	parintis	<b>jaudintis, panikuoti</b>
chrustai	<b>žagarėliai, auselės</b>	plejeris	<b>grotuvas</b>
čecholas	<b>užvalkalas</b>	pletkas	<b>apkalba</b>
čiau	<b>iki, sudie</b>	plotkelė	<b>kalėdaitis</b>
čikis	<b>geras</b>	popkornas	<b>spragėsiai</b>
čipsai	<b>traškučiai</b>	pidubasinti	<b>primušti</b>
daboti	<b>saugoti, (pri)žiūrėti</b>	priklus	<b>įkyrus, bjaurus, šleikštus</b>
davai	<b>nagi</b>	puzlis, pūzlė	<b>dėlionė, kibučiai</b>
dekis	<b>užklotas, užtiesalas</b>	skarbonkė	<b>skardinė</b>
džiaukas	<b>pokštas, juokas</b>	siemka	<b>saulėgrąža</b>
durnas	<b>kvailas, paikas</b>	sližikas, šližikas	<b>kūčiukas</b>
emeilas	<b>elektroninis paštas</b>	sponsorius	<b>rėmėjas, mecenatas ritulys,</b>
fainas	<b>šaunus</b>	šaiba	<b>skridinys; dvejetas</b>
fanaras	<b>mėlynė</b>	šakės	<b>blogai</b>
fanas	<b>gerbėjas, sirgalius</b>	štapas	<b>antspaudas</b>
fara	<b>žibintas</b>	tapkės	<b>šliurės, šlepetės</b>
faras	<b>policininkas</b>	tašė	<b>rankinė</b>
folderis	<b>aplankas</b>	telikas	<b>televizorius</b>
fotikas	<b>fotoaparatas</b>	trauzai, triusikai	<b>kelnaitės</b>
fūra	<b>sunkvežimis, vilkikas</b>	tūsintis	<b>pokyliauti, lėbauti</b>
gabalas	<b>tūkstantis</b>	varyti	<b>bėgti, skubėti</b>
grafkė	<b>žiogelis</b>	ženyti(s)	<b>tuoktis, vesti, tekėti</b>
hai	<b>labas</b>		
hakeris, -ė –	<b>programišius,</b>		
	<b>programavimo austruolis</b>		

## VERTINIAI

DKKS 1.3 p.:

<i>Klaida</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>
<p><i>apystova</i> <i>gerbūvis</i></p> <p><i>įstatymdavys, -ė,</i> <i>įstatymleidys, -ė</i> <i>įstatymdavystė,</i> <i>įstatymleidystė</i> <i>išsireikšti</i> <i>išsireiškimas</i> <i>laisvanoris, -ė</i> <i>laisvanoriškas, -a</i> <i>laisvanoriškai</i> <i>nekuris, -i</i> <i>nekurie, -ios</i></p> <p><i>neužilgo</i></p> <p><i>obalsis</i> <i>pasėka</i> <i>savistovus, -i</i></p> <p><i>savistoviai</i></p> <p><i>savistovumas</i> <i>stovyla(s)</i> <i>vienok</i></p>	<p><b><i>aplinkybė</i></b> <b><i>1. gerovė; 2. aplinka;</i></b> <b><i>3. aplinkotvarka</i></b> <b><i>įstatymų leidėjas, -a.</i></b></p> <p><b><i>įstatymų leidimas, leidyba</i></b></p> <p><b><i>pasakyti, pareikšti</i></b> <b><i>posakis, pasakymas</i></b> <b><i>savanoris, -ė</i></b> <b><i>savanoriškas, -a</i></b> <b><i>savo noru</i></b> <b><i>šioks toks, šiokia tokia</i></b> <b><i>tam tikras, tam tikra</i></b> <b><i>kai kurie, kai kurios;</i></b> <b><i>šiokie tokie, šiokios</i></b> <b><i>tokios; kurie ne kurie,</i></b> <b><i>kurios ne kurios; vienas</i></b> <b><i>kitas, viena kita</i></b> <b><i>netrukus, tuoj(au), greitai,</i></b> <b><i>veikiai</i></b> <b><i>šūkis, devizas</i></b> <b><i>padarinys, rezultatas</i></b> <b><i>savarankiškas, -a;</i></b> <b><i>nepriklausomas, -a</i></b> <b><i>savarankiškai,</i></b> <b><i>nepriklausomai</i></b> <b><i>savarankiškumas</i></b> <b><i>1. statula, 2. figūra</i></b> <b><i>o, bet, tačiau, vis dėlto</i></b></p>	<p><i>ant kiek</i> <i>ant kiek ..., ant tiek</i> <i>ant savęs</i> <i>ant sveikatos</i> <i>ant tiek</i> <i>[būti (yra, buvo...)] (ne)</i> <i>kurse</i></p> <p><i>ir taip</i> <i>iš kalno</i> <i>kaip kartas, kaip sykis</i> <i>kaip taisyklė</i> <i>kas liečia</i> <i>kas link</i></p> <p><i>prie ko</i> <i>būk tai</i></p> <p><i>(kaž)kada tai</i> <i>(kaž)kaip tai</i></p> <p><i>(kaž)kodėl tai</i> <i>(kaž)koks tai</i></p> <p><i>(kaž)kuris tai, (kaž)kuri</i> <i>tai</i></p> <p><i>(kaž)kur tai</i></p>	<p><b><i>kaip, kiek</i></b> <b><i>kiek ..., tiek</i></b> <b><i>sau, savarankiškai</i></b> <b><i>į sveikatą</i></b> <b><i>taip, tiek</i></b> <b><i>(ne)žinoti; būti</i></b> <b><i>(ne)supažindintam, -ai,</i></b> <b><i>(ne)susipažinusiame, -iai,</i></b> <b><i>(ne)įsigiliniusiame, -iai:</i></b> <b><i>ir štai; taigi; o dabar</i></b> <b><i>iš anksto</i></b> <b><i>kaip tik</i></b> <b><i>paprastai, dažniausiai</i></b> <b><i>(o) dėl</i></b> <b><i>Kas link</i></b> muzikos, tai jis <i>negabus (= Muzikai jis</i> <i>negabus)</i> <b><i>kuo dėtas, -a</i></b> <b><i>esą, neva, girdi, kad, lyg,</i></b> <b><i>tartum</i></b> <b><i>kažkada, kitados, kadaise</i></b> <b><i>1. kažkaip, kažin kaip</i></b> <b><i>2. kaip nors</i></b> <b><i>kažkodėl, kažin kodėl</i></b> <b><i>1. kažkoks</i></b> <b><i>2. tam tikras, tam tikra</i></b> <b><i>kuris, kuri; kažkuris,</i></b> <b><i>kažkuri; kažin kuris,</i></b> <b><i>kažin kuri</i></b> <b><i>1. kažkur, kažin kur:</i></b> <b><i>2. iš dalies</i></b> <b><i>3. apie, maždaug,</i></b> <b><i>apytikriai</i></b></p>

Kitos klaidos:

<i>didelis ačiū, didelis dėkui</i>	<b><i>Norėtume tarti didelį ačiū</i></b> <b><i>(= nuoširdžiai, labai padėkoti) už pagalbą.</i></b>	<i>kaip pavyzdžiui</i>	<b><i>Daug kas dirba, kaip pavyzdžiui</i></b> <b><i>(= pavyzdžiui) aš.</i></b>
<i>įtakoti</i>	<b><i>Liudo pasirinkimą įtakėjo (= veikė, lėmė) tėvai.</i></b>	<i>turėti gerą laiką</i>	<b><i>Vakarėlyje turėjome gerą laiką (= gerai leidome laiką; pasilinksminome).</i></b>

## ŽODŽIŲ REIKŠMĖS KLAIDOS (SEMANTIZMAI)

DKKS 1.4 p. žr. priede.

Kitos klaidos:

<i>aplamai</i>	nevert. r. „apskritai“: <b><i>Aplamai (= Apskritai;</i></b> <b><i>Apskritai imant; Iš esmės)</i></b> <b><i>darbą gerai parašėte.</i></b>	<i>pasimesti</i>	nevert. r. „sumišti, sutrikti“: <i>Ji pasimetė</i> <b><i>(= sumišo, sutriko)</i></b> ir nieko negalėjo atsakyti.
		<i>pilnas, pilnai</i>	nevert. r. „visas, visiškai“: <i>Su jūsų nuomone pilnai</i> <b><i>(= visai; visiškai) sutinku.</i></b>

<i>eilė</i>	nevert. r. „daug, nemaža“: <i>Rasta <b>eilė</b> (= daug; nemaža) pažeidimų.</i>	<i>reiškia</i>	nevert. r. „vadinasi“: <i><b>Reiškia</b> (= <b>Vadinasi</b>), tu rytoj neateisi?)</i>
		<i>stebėti</i>	nevert. r. „matyti“: <i>Mokinių rašiniuose <b>stebima</b> (= <b>matoma; randama; aptinkama</b>) būdinga klaida.</i>
		<i>mano, tavo, jo, jos, jūsų, jų</i>	nevert. r. „savo“: <i>Kur aš pasidėjau <b>mano</b> (=savo) knygas? Pasiimkite <b>jūsų</b> (=savo) knygas.</i>
<i>ypatingai</i>	nevert. r. „ypač“: <i>Man patinka filmai, <b>ypatingai</b> (= <b>ypač</b>) dokumentiniai.</i>	<i>sutikti</i>	nevert. r. „rasti, pastebėti, aptikti, būti, pasitaikyti“: <i>Šis žodis <b>sutinkamas</b> (= <b>randamas, aptinkamas, pasitaiko, yra</b>) tik keliose tarmėse; Šis klajojančio cirko personažas sutinkamas (= <b>aprašomas pasitaiko</b>) ne vieno autoriaus kūryboje.</i>
<i>mylėti, mylėtojas</i>	nevert. r. „mėgti, mėgėjas“: <i>Mes esame jūsų patiekalų <b>mylėtojai</b> (= <b>mėgėjai</b>).</i>	<i>tamprus</i>	nevert. r. „glaudus, artimas“: <i>Mus sieja <b>tamprūs</b> (= <b>glaudūs; artimi</b>) ryšiai.</i>
<i>naudoti</i>	nevert. r. „vartoti“: <i>Autorius <b>naudoja</b> (= <b>vartoja</b>) daug metaforų, vaizdingų žodžių. Mama <b>naudoja</b> (= <b>vartoja</b>) daug vaistų.</i>	<i>teisingas</i>	nevert. r. „taisyklingas, atitinkantis taisyklę; tinkamas, reikiamas, prideramas“: <i>Žodį <b>neteisingai</b> (= <b>netaisyklingai; klaidingai; ne taip</b>) parašei. Koks turi būti <b>teisingas</b> (= <b>tinkamas, prideramas, kultūringas</b>) elgesys prie stalo?</i>

## MORFOLOGIJA žymėti gr.

### PRIEŠDĖLIS

<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Nevartotini svetimi priešdėliai <i>da-, neda-</i> (DKKS 2.1.4 p.).	<i>dabėgti daeiti pasiprotėti nedakepęs, -usi, nedakeptas, -a</i>	<i>pribėgti, nubėgti (iki ko nors) prieiti (ka), nueiti (iki ko nors) susiprotėti, susiprasti 1. ne(iš)kepęs, -usi, nebaigęs, -usi kepti, pusžalis, -ė; 2. kvaištelėjęs, -usi</i>	gr

<b>PRIESAGA</b>			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Nevartotini vediniai su skolintinių daiktavardžių elementais <b>-arėja, -erėja</b> (DKKS 2.1.1 p.).	<b>batarėja</b> <b>galanterėja</b> <b>galerėja</b>	<b>baterija</b> <b>galanterija</b> <b>galerija</b>	gr
Nevartotini vediniai su svetima būdvardžių priesaga (ar baigmeniu) <b>-avas, -ava</b> (DKKS 2.1.2 p.).	<b>bordavas, -a</b>  <b>dangavas, -a</b>  <b>fioletavas, -a, violetavas, -ružavas, -a</b>	<b>bordinis, -ė, vyšninis, ė, tamsiai raudonas, -a dangiškas, -a, dangaus spalvos, melsvas, -à, žydras, -a violetinis, -ė rožinis, -ė, rausvas, -a</b>	gr
Nevartotini vediniai su svetima veiksmažodžių priesaga <b>-avoti</b> (DKKS 2.1.3 p.).	<b>baliavoti</b> <b>bėdavoti</b>	<b>puotauti, pokyliauti</b> <b>bėdoti, skustis</b>	gr
Nevartotini vediniai su svetimu daiktavardžių elementu <b>-dėjas, -a</b> (DKKS 2.1.5 p.).	<b>geradėjas, -a</b> <b>niekadėjas, -a</b>  <b>piktadėjas, -a</b>	<b>geradarys, -ė</b> <b>niek(a)darys, -ė, nenaudėlis, -ė, niekšas, -ė</b> <b>piktadarys, -ė</b>	gr
Nevartotini vediniai su svetima skolintinių mažiųjų reikšmės daiktavardžių priesaga <b>-ikas</b> (DKKS 2.1.6 p.).	<b>kubikas</b> <b>pufikas</b>	<b>kubas, kubelis, kubiukas</b> <b>pufas, pufiukas, pampsas, pampsiukas.</b>	gr
Nevartotini vediniai su svetima daiktavardžių priesaga <b>-(in)yčia</b> (DKKS 2.1.7 p.).	<b>cukrinyčia</b> <b>druskinyčia</b>	<b>cukrinė</b> <b>druskinė</b>	gr
Nevartotini vediniai su svetimomis priesagomis <b>-ka, -kė</b> (DKKS 2.1.8 p.).	<b>čigonka</b> <b>draugelka</b> <b>kaimynka</b> <b>razinka</b> <b>vagilka</b> <b>Gražka, Gražkė</b>	<b>čigonė, čigoniukė</b> <b>draugužė</b> <b>kaimynė, kaimynėlė</b> <b>razina, džiovinta vynuogė</b> <b>vagilė, vagišė</b> <b>Gražina, Gražinutė</b>	gr
Nevartotini būdo prieveiksmai su <b>-(i)ai</b> , padaryti iš būdvardžių su priesaga <b>-inis, -inė</b> (DKKS 2.2.1 p.). Išimtis: <b>begaliniai</b>	<b>asmeniniai atsakingas</b> <b>besąlyginiai sutinku</b> <b>dvasiniai turtingas</b>	<b>asmeniškai atsakingas</b> <b>besąlygiškai, be sąlygų, griežtai</b> <b>dvasiškai turtingas</b>	gr
Nevartotini būdo prieveiksmai, padaryti iš santykinių būdvardžių, turinčių vienaskaitos vyriškosios giminės vardininko galūnę <b>-is</b> , o daugiskaitos naudininko <b>-(i)ams</b> (DKKS 2.2.1 p.).	<b>bejausmiai elgiasi</b>  <b>bejėgiai pasijuto</b>	<b>bejausmiškai, be jausmo</b> <b>elgiasi</b> <b>bejėgiškai pasijuto</b>	gr
Nevartotini daiktavardžiai, žymintys įrankius bei kitas darbo priemones ar tam tikras medžiagas, su priesaga <b>-ėjas</b> (DKKS 2.2.2 p.).	<b>įpyliau atskiedėjo</b> <b>pirkau dėmių išėmėjo</b>	<b>įpyliau skiediklio</b> <b>pirkau (dėmių) valiklio</b>	gr
Nevartotini daiktavardžiai, žymintys įrankius bei kitas darbo priemones ar tam tikras medžiagas, su priesaga <b>-ovas</b> (DKKS 2.2.2 p.).	<b>įjungiau autoatsakovą</b>	<b>įjungiau atsakiklį</b>	gr
Nevartotini daiktavardžiai, žymintys įrankius bei kitas darbo priemones ar tam tikras medžiagas, su priesaga <b>-tojas</b> (DKKS 2.2.2 p.).	<b>pirkau gerą masažuotoją</b> <b>prailgintojas</b>	<b>pirkau gerą masažuoklį</b> <b>ilgintuvas (ilginamasis laidas)</b>	gr

Nevartotini būdvardžiai su priesagomis <b>-inis, -inė</b> , padaryti iš veikėjus reiškiančių veiksmažodinių daiktavardžių, turinčių priesagas <b>-ėjas, -tojas</b> ,	<b>gydytojinis, -ė mokytojinis, -ė rašytojinis, -ė</b>	<b>gydytojo, gydytojų mokytojų pasitarimas rašytojų spauda</b>	gr
Nevartotini būdvardžiai su priesaga <b>-iškas, -iška</b> veikėjo priklausymui kokiam nors kategorijai, ypač tautybei, reikšti (DKKS 2.2.3 p.).	<b>švediškieji sportininkai, turkiškieji grobikai</b>	<b>švedų sportininkai, grobikai turkai</b>	gr
Nevartotini veiksmažodžiai su priesagomis <b>-inėti, -dinėti</b> ne kartotiniam, o tęsiniam kartiniam veiksmui reikšti (DKKS 2.2.5 p.).	<b>Partrenkė mašina, kai pereidinėjau gatvę Tada baiginėjau institutą. Gydytoja paprašė nusirenginėti. Atrodė, kad jau pralaiminėjame rungtynes.</b>	<b>Partrenkė mašina, kai ėjau per gatvę. Tada buvau bebaigiąs institutą. Gydytoja paprašė nusirengti. Atrodė, kad jau pralaimime / esame bepralaimį rungtynes.</b>	gr
Nevartotina sudurtinė priesaga <b>-alinis, -arinis, -ijinis</b> . Reikia palikti tik <b>-inis</b> ir atsakyti tarptautinio formanto. <b>Išimty:</b> jeigu susidaro dviprasmybė: <b>kolonija – kolonijinis, ne koloninis; linija – linijinis, ne lininis; fizika – fizikinis, ne fizinis.</b>	<b>tematinis planas legendarinis žmogus biblijinė išmintis pensijinis amžius</b>	<b>teminis planas legendinis žmogus biblinė, Biblijos išmintis pensinis amžius</b>	gr
<b>-iokas, -ė</b> Nevartotinas žodis <b>klasiokas, -ė</b> .	<b>klasiokas, grupiokas, kambariokas, kursiokas</b>	<b>bendraklasis, grupės, klasės, kurso draugas</b>	gr
<b>-uotas, -a</b> Nevartotinas priesagos <b>-uotas</b> vedinys <b>nervuotas, -a</b> (priesagos <b>-uotas</b> vediniai nevertotini vidinei ypatybei nusakyti).	<b>nervuotas žmogus</b>	<b>nervingas žmogus</b>	gr
<b>-uoti(s)</b> Nevartotina veiksmažodžio forma <b>nervuotis(s)</b> .	<b>nervuotis</b>	<b>nervintis</b>	gr
Nevartotini žodžiai <b>gerietis, blogietis</b> (netinkami priesagos <b>-ietis</b> vediniai iš būdvardžių).	<b>geriečiai blogiečiai</b>	<b>gerieji, geručiai, geruoliai, blogieji, blogučiai, blogiukai, bloguoliai</b>	gr
<b>DŪRINIAI</b>			
<b>Taisyklės pažeidimas</b>	<b>Klaidingas pavyzdys</b>	<b>Taisyklingas variantas</b>	<b>klaida</b>
Nevartotini asmenis reiškiantys priesagos <b>-ietis, -ietė</b> žodžiai, padaryti iš dvižodžių ar keliažodžių gyvenamųjų, darbo vietų, įstaigų, įmonių ar organizacijų pavadinimų (DKKS 2.3.1 p.).	<b>naujavilnietis kazlųrūdietis vaiknamietis</b>	<b>Naujosios Vilnios gyventojas Kazlų Rūdos gyventojas, kazlinis vaikų namų auklėtinis</b>	gr
Nevartotini sudurtiniai sutrauktiniai žodžiai, sudaryti iš vieno ar kelių žodžių pradžios ir paskutinio viso žodžio (DKKS 2.3.2 p.).	<b>dietgydytojas, -a medsesuo vyrgydytojas, -a</b>	<b>(gydytojas, -a) dietologas, -ė medicinos sesuo, gailestingoji sesuo vyriausiasis gydytojas, vyriausioji gydytoja</b>	gr

GRAMATINĖS FORMOS			
GALŪNĖ			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Netinkama būdvardžių ir būdvardiškųjų žodžių vns. naudininko galūnė <b>-iui</b> .	<b>kontroliniui darbui</b> <b>vientisiniui sakiniui</b> <b>lyriniui subjektui</b>	<b>kontroliniam darbui</b> <b>vientisiniam sakiniui</b> <b>lyriniam subjektui</b>	gr
GIMINĖS FORMOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Nevartotinos vyriškosios giminės daiktavardžių formos moterims pagal profesijas, pareigas, mokslo laipsnius ir pan. apibūdinti (DKKS 5.1.1 p.).	<b>architektas Žilienė</b> <b>advokatas Butkutė</b> <b>direktorius Vaitkuvienė</b>	<b>architektė Žilienė,</b> <b>advokatė Butkutė</b> <b>direktorė Vaitkuvienė</b>	gr
Nevartotinos kelintinių skaitvardžių ir įvardžio <i>kelintas</i> , <b>-a</b> vyriškosios giminės kilmininko formos mėnesio dienai nusakyti (DKKS 5.1.2 p.).	<b>Kelinto šiandien?</b> – <i>Spalio antro.</i>	<b>Kelinta šiandien?</b> – <i>Spalio antra, antroji.</i>	gr
Nevartotinas vyriškosios giminės būdvardžių bei būdvardinės reikšmės dalyvių galininkas ir įnagininkas vad. bevardės giminės reikšme (DKKS 5.1.3 p.).	<b>Bandoma</b> <b>pasiekti nepasiekiamą</b>  <b>Laikau reikalingu (būtinu) tai pranešti.</b>	<b>Bandoma</b> <b>pasiekti nepasiekiamą / tai, kas nepasiekiamą.</b> <b>Laikau reikalinga (būtiną) tai pranešti.</b>	gr
Įvardis <b>keletas</b> ir kuopiniai skaitvardžiai neturi moteriškosios giminės.	<b>Susitikome po keletos savaitių.</b> <b>Trejetai</b> moterų įteiktos premijos.	<b>Susitikome po keleto savaitių.</b> <b>Trejetui</b> moterų įteiktos premijos.	gr

PAGRINDINĖS IR DAUGINĖS FORMOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Nevartotinos pagrindinės kiekinių skaitvardžių nuo 2 iki 9 formos ir įvardžio <b>abu, abi</b> formos su daugiskaitiniais (t. y. turinčiais tik daugiskaitinę formą) daiktavardžiais (DKKS 5.2 p.).	<b>Dabar teatre pertrauka tarp dviejų gastrolių.</b> <b>Dalyvavo trijose varžybose.</b> <b>Laimėjome abi rungtynes.</b>	<b>Dabar teatre pertrauka tarp dvejų gastrolių.</b> <b>Dalyvavo trejose varžybose.</b> <b>Laimėjome abejas rungtynes.</b>	gr
LAIPSNIAI			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Netinkamas laipsniavimas su <b>labiau, labiausiai</b> , jei būdvardiškasis žodis laipsniuojamas.	<b>Parinkime labiau gerą,</b> <b>labiausiai tinkamą pavyzdį.</b>	<b>Parinkime geresnį,</b> <b>tinkamiausią pavyzdį.</b>	gr
<b>Labiau, labiausiai</b> nevartojama su aukštesniojo ir aukščiausiojo laipsnio formomis.	<b>Jis labiau panašesnis į tėvą negu į motiną.</b>	<b>Jis panašesnis į tėvą negu į motiną.</b>	gr

ĪVARDŽIUOTINĒS FORMOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Nevartotina įvardžiutinė forma dalyvių, kurie įeina į išskirtinį pažyminį.	Žmonės, <b>turintieji</b> bilietus, į autobusą įleidžiami pirmiausia. Studentai, <b>vykstantieji</b> į ekspediciją, renkasi prie bibliotekos.	Žmonės, <b>turintys</b> bilietus, į autobusą įleidžiami pirmiausia. Studentai, <b>vykstantys</b> į ekspediciją, renkasi prie bibliotekos.	gr
Terminuose nevartotini paprastieji būdvardžiai – vartotina įvardžiutinė forma.	<b>Vyriška ir moteriška</b> giminė.	<b>Vyriškoji ir moteriškoji</b> giminė.	gr
Rūšiai nevartotini paprastieji būdvardžiai – vartotina įvardžiutinė forma.	Pirkau <b>juodų</b> serbentų.	Pirkau <b>juodųjų</b> serbentų.	
Sudaiktavardėję dalyviai vartojami įvardžiutine forma.	<b>Skęstančių</b> gelbėjimo draugija. <b>Tikinčių</b> protesto akcija. <b>Suaugusių</b> mokymo centras.	<b>Skęstančiųjų</b> gelbėjimo draugija. <b>Tikinčiųjų</b> protesto akcija. <b>Suaugusiųjų</b> mokymo centras.	gr
Sudaiktavardėję įvardžiutiniai dalyviai nevartotini asmenims pagal jų darbą, amatą, profesiją, pareigas ar kokią veiklą pavadinti – vartojami daiktavardžiai su priesagomis - <b>ėjas, -a, -tojas, -a</b> ir kt.	<b>Budintysis</b> prižiūrėjo lakstančius vaikus. Už stalo sėdėjo posėdžio <b>pirmininkaujant(ys)is</b> . Renginio <b>vedantysis</b> sužavėjo visus žiūrovus.	<b>Budėtojas</b> prižiūrėjo lakstančius vaikus. Už stalo sėdėjo posėdžio <b>pirmininkas</b> . Renginio <b>vedėjas</b> sužavėjo visus žiūrovus.	gr
Švenčių, istorinių įvykių pavadinimai su skaitvardžiais nusakomi įvardžiutine forma.	<b>Iškilingai</b> paminėsime <b>Vasario šešioliktą (16)</b> . <b>Antras</b> pasaulinis karas.	<b>Iškilingai</b> paminėsime <b>Vasario šešioliktąją (16-ąją)</b> . <b>Antrasis</b> pasaulinis karas.	gr

VEIKSMAŽODIS			
SANGRAŽINĒS FORMOS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Nevartotinos veiksmažodžių <b>išnuomoti, numatyti, parduoti, rašyti (kirčiuoti, linksniuoti, tarti), skaityti, statyti, žiūrėti ir pan. sangražinės formos nevartotinos</b> neveikiamosios rūšies reikšme (jeigu veiksmas negali vykti savaime) (DKKS 5.7 p.).	<b>išsinuomoti</b> (r. „,būti išnuomojamam, -ai“) Išsinuomuoja vieno kambario butas.	<b>Išnuomojamas</b> vieno kambario butas.	gr
	<b>nusimatyti</b> Kas dar nusimato programoje? Nusimato oro atšilimas.	Kas dar <b>numatoma / numatyta</b> programoje? <b>Numatomas</b> oro atšilimas ( <b>Numatoma, kad</b> oras atšils).	gr
	<b>parsiduoti</b> (r. „,būti parduodamam, -ai“) Parsiduoda namas su sodu.	<b>Parduodamas</b> namas su sodu.	gr
	<b>rašytis</b> (kirčiuotis, linksniuotis, tartis) Nosinė čia nesirašo. Kaip kirčiuojasi šis žodis?	Nosinės čia <b>nerašome</b> . Kaip <b>kirčiuojamas, kirčiuotinas</b> šis žodis? Kaip <b>kirčiuoti</b> šį žodį?	gr
	<b>skaitytis</b> (r. „,būti skaitomam, -ai“) Norėjau taip parašyti, kad knyga įdomiai skaitytųsi.	Norėjau taip parašyti, <b>kad knyga būtų įdomi skaityti; kad knygą būtų įdomu skaityti</b> .	gr

	<i>statytis</i> (r. „,būti statomam, -ai“) Kaip tik toje vietoje ir statėsi naujas namas.	Kaip tik toje vietoje ir <b>buvo statomas</b> naujas namas.	gr
	<i>žiūrėtis</i> Aktoriai tame spektaklyje gražiai žiūrėsi.	Į aktorius tame spektaklyje <b>gražu, malonu, miela žiūrėti; Aktoriai... gražiai atrodo.</b>	gr
Pastaba. Klaidomis nelaikoma formos <b>matosi, girdisi, jaučiasi</b> .		Iš čia toli <b>matosi / matyti. Už sienos girdėjosi / buvo girdėti</b> balsai. Rašinio įžangoje <b>jaučiasi/ just</b> tuščiažodžiavimas.	-

## SINTAKSĖ žymėti gr

### DALYVIS

<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Savaiminei būsenai ar savaiminei ypatybei reikšti nevertotinas neveikiamosios rūšies dalyvis (DKKS 5.8.3 p.).	<b>Padažnintas pulsas ir padidintas</b> kraujospūdis – sunkios ligos požymis. Ligonis skundžiasi <b>apsunkintu</b> rijimu. Odos paviršiuje <b>matyti išplėstos</b> venos. Jau kurį laiką nepavyksta sureguliuoti <b>pagreitinto</b> širdies plakimo. Šiai ligai būdinga <b>sulėtinta</b> medžiagų apykaita.  Esant <b>sumažintam</b> kraujospūdžiui svaigsta galva.	<b>Padažnėjęs pulsas ir padidėjęs</b> kraujospūdis – sunkios ligos požymiai. Ligonis skundžiasi <b>pasunkėjusiu</b> rijimu. Odos paviršiuje <b>matyti išsiplėtusios</b> venos. Jau kurį laiką nepavyksta sureguliuoti <b>pagreitėjusio</b> širdies plakimo. Šiai ligai būdinga <b>sulėtėjusi</b> medžiagų apykaita. Esant <b>sumažėjusiam</b> kraujospūdžiui / <b>Dėl sumažėjusio kraujospūdžio</b> svaigsta galva.	gr
Veikiamasis esamojo laiko dalyvis nevertotinas su veikėjo nereiškančiais daiktavardžiais daikto paskirčiai, rūšiai, tipui nusakyti.	<b>Salėje daug sėdinčių</b> vietų. Jis jau seniai dirba <b>vadovaujantį</b> darbą. Nebuvo įvertintas <b>pasiaukojantis</b> žygdarbis.	<b>Salėje daug sėdimų</b> vietų. Jis jau seniai dirba <b>vadovaujama</b> darbą. Nebuvo įvertintas <b>pasiaukojamas</b> žygdarbis.	gr
Veikiamasis esamojo laiko dalyvis nevertotinas daikto paskirčiai, rūšiai, tipui nusakyti terminuose ir pavadinimuose (terminuose ir pavadinimuose vartotina įvardžiuotinė dalyvio forma).	<b>raminantieji</b> vaistai <b>gaivinantieji</b> gėrimai <b>įspėjantis</b> ženklas <b>maitinančioji</b> kaukė <b>vykdančioji</b> valdžia	<b>raminamieji</b> vaistai <b>gaivinamieji</b> gėrimai <b>įspėjamas</b> ženklas <b>maitinamoji</b> kaukė <b>vykdomoji</b> valdžia	gr
Veikiamasis būtojo laiko dalyvis nevertotinas reikšti lygia greta su tarinio veiksmu vykstančiam arba vėlesniam veiksmui (DKKS 5.8.2 p.).	Į orą <b>pakilo raketos, numušusios tris</b> priešo lėktuvus. Pirmą kartą jis paragavo alkoholio, <b>išgėręs</b> su draugu šampano. Vakar kalbėjo pirmininkas, <b>paraginęs</b> aktyviai dalyvauti rinkimuose.	Į orą <b>pakilo raketos ir numušė tris</b> priešo lėktuvus. Pirmą kartą jis paragavo alkoholio, <b>gerdamas / kai gėrė</b> su draugu šampano. Vakar kalbėjo pirmininkas, <b>ragindamas / ir ragino</b> aktyviai dalyvauti rinkimuose./Vakar pirmininkas ragino aktyviai dalyvauti rinkimuose / Vakar	gr

		<i>kalbėjo pirmininkas. Jis ragino aktyviai dalyvauti rinkimuose. Pusfinalį laimėjo mūsų komanda ir pateko į finalą / Pusfinalį laimėjusi mūsų komanda pateko į finalą.</i>	
Nevartotina sutrumpinta moteriškosios giminės būtojo kartinio laiko dalyvio galūnė, kad nebūtų palaikyta būtojo kartinio laiko padalyvio priesaga <b>-us</b> .	<b>Grįžus</b> namo, ji klausėsi mėgstamos muzikos.	<b>Grįžusi</b> namo, ji klausėsi mėgstamos muzikos.	gr
<b>PUSDALYVIS</b>			
<b>Taisyklės pažeidimas</b>	<b>Klaidingas pavyzdys</b>	<b>Taisyklingas variantas</b>	<b>klaida</b>
Pusdalyvis netinka nusakyti aplinkybės veiksmui, kuris vyksta ne tuo metu, kaip tarinio veiksmas (DKKS 5.9 p.).	<i>Abiturientas sėkmingai baigė mokyklą gaudamas atestatą. Įstojau į muzikos mokyklą, čia baigdamas keturias klases. Policininkai netrukus sulaukė vagis, juos nuveždami į nuovadą.</i>	<i>Abiturientas sėkmingai baigė mokyklą ir gavo atestatą. Įstojau į muzikos mokyklą ir čia baigiau keturias klases. Policininkai netrukus sulaukė vagis ir nuvežė juos į nuovadą.</i>	gr
Moteriškosios giminės sangražinių pusdalyvių daugiskaitos vardininko forma yra <b>šypsodamosi</b> ( <i>šypsodamos+si</i> ) ne <i>šypsodamosios</i> .	<i>Sesutės puošėsi šypsodamosios.</i>	<i>Sesutės puošėsi šypsodamosi.</i>	gr
<b>PADALYVIS</b>			
<b>Taisyklės pažeidimas</b>	<b>Klaidingas pavyzdys</b>	<b>Taisyklingas variantas</b>	<b>klaida</b>
Būtojo kartinio laiko padalyvis nevertotinas tikslui reikšti su jungtuku <i>kad</i> (taip pat su <i>idant</i> ) (DKKS 5.10.2 p.).	<b>Kad apsisaugojus</b> nuo gripo, gerkite čiborelių arbatą.  <i>Reikia perskaičiuoti sąskaitą, kad išvengus</i> atsitiktinių klaidų.	<b>Kad apsisaugotumėte / Norėdami apsisaugoti</b> nuo gripo, gerkite čiborelių arbatą.  <i>Reikia perskaičiuoti sąskaitą, kad būtų išvengta /norint išvengti</i> atsitiktinių klaidų.	gr
Būtojo kartinio laiko padalyvis nevertotinas sąlygai reikšti su jungtuku <i>jei(gu)</i> (DKKS 5.10.3 p.).	<b>Jeigu pskaičiavus</b> nuostolius, išaiškėtų tikroji įmonės padėtis.	<b>Jeigu apskaičiuotume</b> nuostolius, išaiškėtų tikroji įmonės padėtis.	gr
Padalyvis nevertotinas šalutiniame to paties veikėjo veiksmui reikšti asmeniniuose sakiniuose (vietoj pusdalyvio ar dalyvio) (DKKS 5.10.1 p.).	<b>Dirbant</b> susižeidžiau. <i>Kuo remiantis laikraštis skelbia tokią informaciją? Pažvelgus</i> į šias nuotraukas, pastebėsime tam tikrą ryšį. Jos elgiasi nepažeidžiant taisyklių. <b>Grįžus</b> mes pirmiausia paskambinome tėvams.	<b>Dirbdamas</b> susižeidžiau. <i>Kuo remdamasis laikraštis skelbia tokią informaciją? Pažvelgę</i> į šias nuotraukas, pastebėsime tam tikrą ryšį. Jos elgiasi nepažeisdamos taisyklių. <b>Grįžę</b> mes pirmiausia paskambinome tėvams.	gr  gr
<b>Pastaba.</b> Padalyvis gali būti vartojamas beasmeniuose sakiniuose.		<b>Rašant</b> diktantą reikia susikaupti	–
<b>Pastaba.</b> Padalyvis gali būti vartojamas, kai atliekamo veiksmo veikėjai iš dalies sutampa.		<i>Mums važiuojant</i> į Trakus labiausiai sušalo Saulius.	–

PRIEVEIKSMIS			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Prieveiksmiai su <b>-ai</b> (padaryti iš priesagos <b>-iškas</b> būdvardžių) nevartotini daikto kokybei žymėti (DKKS 5.11 p.).	<i>skyrybos itališkai</i>  <i>poilsis kanadietišškai</i> <i>viščiukai vilnietiškai</i>	<i>itališkos skyrybos / skyrybos kaip italų</i> <i>kanadietiškas poilsis</i> <i>vilnietiški, vilnietiškai kepti</i> <i>viščiukai</i>	gr

LINKSNIŲ VARTOJIMO KLAIDOS			
Vardininkas			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Nevartotinas kreipiniui reikšti (DKKS 3.1.2 p.).  <b>Pastaba.</b> Priedėliu einančio daiktavardžio <i>ponas</i> vardininkas – ne klaida.	<i>Mokytojas, noriu paklausti.</i>	<i>Mokytojau, noriu paklausti.</i>  Pone pirmininke / Ponas pirmininke, čia reikia jūsų parašo.	gr  -
Nevartotinas neapibrėžtam daiktų kiekiui ar daikto daliai reikšti (vietoj dalies kilmininko) su veiksmazodžiais: <i>(atsi)rasti(s), būti (yra, esti, yra, buvo...), daugėti (gausėti), įvykti, kilti, mažėti, pasitaikyti</i> (DKKS 3.1.1 p.).	<i>Per kontrolinį darbą kartais pasitaiko nesusipratimai.</i>  <i>Žmogaus gyvenime būna potvyniai ir atoslūgiai.</i>	<i>Per kontrolinį darbą kartais pasitaiko nesusipratimų.</i>  <i>Žmogaus gyvenime būna potvynių ir atoslūgių.</i>	gr
Kilmininkas			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su veiksmazodžiais: <i>prieiti ko, siekti ko</i> (kiekio reikšme) (DKKS 3.2.1 p.).	<i>Priėjome išvados.</i>  <i>Žuvies svoris siekė kilogramo.</i>	<i>Priėjome išvadą / prie išvados / Padarėme išvadą.</i> <i>Žuvies svoris siekė kilogramą.</i>	gr
Nevartotinas su veiksmazodžiu <i>pasiekti</i> siekiamojo dalyko visumai reikšti.	<i>Jie pasiekė tikslo.</i> <i>Pagaliau pasiekėme pergalės.</i>	<i>Jie pasiekė tikslą.</i> <i>Pagaliau pasiekėme pergalę.</i>	gr
Nevartotinas abstrakčiųjų daiktavardžių ( <i>reikšmė, įtaka</i> ) dalies kilmininkas, ypač kai greta esantys pažyminiai <i>didelė, milžiniška, lemiama</i> nurodo didžiausią ypatybės kiekį.	<i>Mokytojos pagyrimas man turėjo milžiniškos reikšmės.</i>	<i>Mokytojos pagyrimas man turėjo milžinišką reikšmę.</i>	gr
Nevartotinas skaitvardžių kilmininkas – lyginamajai kiekybei reikšti su aukštesniojo laipsniorieveiksmiais ( <i>ne) daugiau, (ne) mažiau</i> (DKKS 3.2.2 p.).	<i>Čia telpa daugiau šimto žmonių.</i>  <i>Parašyk ne mažiau penkių puslapių.</i>	<i>Čia telpa daugiau kaip šimtas / daugiau negu (nei) šimtas / per šimtą / šimtas su viršum žmonių.</i> <i>Parašyk ne mažiau kaip / ne mažiau negu (nei) penkis puslapius.</i>	gr

<b>Naudininkas</b>			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su veiksmažodžiais <b>atitikti kam, neatitikti kam, kreipti dėmesį kam, panašus,-i kam, prisitaikyti kam, sutelkti dėmesį kam, užjausti kam, pasitikėti kam</b> (DKKS 3.3.1 p.).	<i>Ar tavo darbas atitinka mokytojos nurodytiems reikalavimams?</i> <i>Daugiausia dėmesio kreipiame pažangumui.</i>  <i>Dabar sutelkime dėmesį šiai schemai.</i>	<i>Ar tavo darbas atitinka mokytojos nurodytus reikalavimus?</i> <i>Daugiausia dėmesio kreipiame į pažangumą / skiriame pažangumui.</i> <i>Dabar sutelkime dėmesį į šią schemą.</i>	gr
Nevartotinas su judėjimo reikšmės veiksmažodžiais ( <b>eiti, rinktis, važiuoti, vykti</b> ir pan.) tikslui reikšti (DKKS 3.3.4 p.).	<i>Išėjo pietums.</i> <i>Teatras išvažiavo gastrolėms.</i>	<i>Išėjo pietų / pietauti.</i> <i>Teatras išvažiavo į gastroles / gastrolių.</i>	gr
Nevartotinas tikslui su paskirties atspalviu reikšti nevirtotinas abstrakčiųjų priesagos <b>-imas (-ymas)</b> daiktavardžių naudininkas.	<i>Skirsime daug lėšų teritorijos tvarkymui.</i> <i>Bagažas saugojimui priimamas pirmame aukšte.</i>  <i>Pateikė nutarimą balsavimui.</i> <i>Projektą grąžino papildymui.</i> <i>Televizorių išvežėme taisymui.</i>	<i>Skirsime daug lėšų teritorijai tvarkyti.</i> <i>Bagažas saugoti priimamas pirmame aukšte.</i> <i>Pateikė nutarimą balsuoti.</i>  <i>Projektą grąžino papildyti.</i> <i>Televizorių išvežėme taisyti.</i>	gr
Nevartotinas daiktui apibūdinti, kai nereiškiama paskirtis (DKKS 3.3.2 p.).	<i>Jis yra čempionas 50 km distancijai.</i>	<i>Jis yra 50 km distancijos čempionas.</i>	gr
Nevartotinas konkretaus laiko ribai arba momentui, kai nežymima paskirtis (DKKS 3.3.2 p.).  <b>Pastaba.</b> Veiksmo trukmei ir paskirčiai reikšti naudininkas – ne klaida.	<i>Šiai dienai įregistruoti 775 laikraščiai.</i>	<i>Iki šios dienos įregistruoti 775 laikraščiai.</i>  <i>Išvažiavo vienai dienai.</i> <i>Posėdį atidėjo kitai savaitei.</i> <i>Lėšų skyrė tik šiam mėnesiui.</i>	gr
Nevartojamas posakyje <i>tikėti Dievui.</i>	<i>Tikiu Dievui.</i>	<i>Tikiu Dievą.</i>  <b>Pastaba.</b> Nelaikyti klaida junginių <i>tikiu Dievu, tikiu į Dievą.</i>	gr  -
<b>Galininkas</b>			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Nevartotinas tiesioginiam objektui reikšti greta neigiamo veiksmažodžio (vietoj kilmininko) (DKKS 3.4.2 p.).	<i>Nedarinėk duris!</i> <i>Negauk trejetą.</i>	<i>Nedarinėk durų!</i> <i>Negauk trejeto.</i>	gr
Nevartotinas neapibrėžtam daiktų kiekiui ar daikto daliai reikšti (vietoj dalies kilmininko) (DKKS 3.4.1 p.).	<i>Mokiniai gerai moka užsienio kalbas.</i> <i>Man vieną kavą.</i>	<i>Mokiniai gerai moka užsienio kalbų.</i> <i>Man vieną kavos.</i>	gr
Nevartotinas su judėjimo reikšmės veiksmažodžiais tikslui arba siekimui reikšti, kai tas galininkas vienas be bendraties neįmanomas (DKKS 3.4.3 p.).	<i>Atvyko skaityti paskaitas.</i> <i>Nuvažiavo atsiimti dokumentus.</i>	<i>Atvyko skaityti paskaitų.</i> <i>Nuvažiavo atsiimti dokumentų.</i>	gr
Nevartotinas su veiksmažodžiais <b>atstovauti, klausytis, laukti, ieškoti, pakenkti.</b>	<i>Atstovavo mokyklą.</i> <i>Aš klausau jus.</i> <i>Mes tave laukiame.</i> <i>Ieškome savo draugą.</i> <i>Rūkymas gali pakenkti kraujagysles.</i>	<i>Atstovavo mokyklai.</i> <i>Aš klausau jūsų.</i> <i>Mes tavęs laukiame.</i> <i>Ieškome savo draugo.</i> <i>Rūkymas gali pakenkti kraujagyslėms.</i>	gr

Nevartotinas su bendratimi paskirčiai reikšti.	<i>Pasiimk krepšį sudėti pirkinius.</i>	<i>Pasiimk krepšį pirkiniams sudėti.</i>	gr
<b>Įnagininkas</b>			
<b>Taisyklės pažeidimas</b>	<b>Klaidingas pavyzdys</b>	<b>Taisyklingas variantas</b>	<b>klaida</b>
Nevartotinas su gausą žyminčiais būdvardžiais ( <i>dosnus, -i, gausus, -i, turtingas, -a</i> ir pan.) (DKKS 3.5.2 p.).	<i>Jis dosnus pažadais. Kraštas gausus miškais. Ar esi turtingas pinigais?</i>	<i>Jis dosnus pažadų. Kraštas gausus miškų. Ar esi turtingas pinigų?</i>	gr
Nevartotinas objektui reikšti su pilnį žyminčiais veiksmažodžiais, turinčiais priešdėlį <i>pri-</i> ( <i>prikimšti, prigrūsti, prikrauti</i> ir pan.) (DKKS 3.5.1 p.).	<i>Obuolius prikimškite įdaru ir kepkite. Kišenės prikimštos pinigais.</i>	<i>Obuolius prikimškite įdaro ir kepkite. Kišenės prikimštos pinigų.</i>	gr
Nevartotinas veikėjui ar būsenos sukėlėjui (bet ne priemonei) reikšti su neveikiamosios rūšies dalyviais (DKKS 3.5.3 p.).	<i>Bičiulis buvo priblokštas tuo įvykiu.  Buvome nuliūdinti tokiu jos elgesiu.  Šalis užimta priešoj pajėgomis.</i>	<i>Bičiulis buvo priblokštas to įvykio / Bičiulį tas įvykis pribloškė. Buvome nuliūdinti tokio jos elgesio / Mus nuliūdino toks jo elgesys. Šalis užimta priešoj pajėgų.</i>	gr
Nevartotinas daiktavardžių įnagininkas su veiksmažodžio <i>būti</i> formomis – nuolatiniam (nekintamam) būviui reikšti (DKKS 3.5.4 p.).  <b>Pastaba.</b> Kai tarinyje yra žodžiai <i>nori (trokšta, tikisi, svajoja...)</i> <i>būti</i> , galimas daiktavardžio įnagininkas.	<i>Sprendžiant iš akcento, jis galėjo būti prancūzu. Kas buvo šios infekcijos priežastimi?</i>	<i>Sprendžiant iš akcento, jis galėjo būti prancūzas. Kas buvo šios infekcijos priežastis?  Berniukas nori būti sportininku / sportininkas. Mergaitės svajoja būti manekenėmis / manekenės.</i>	gr
Nevartotinas požymiui reikšti, kai nurodoma, kuo remiamasi ( <i>daina žodžiais (tekstu).</i>	<i>Girdėjome dainą Maironio žodžiais.</i>	<i>Girdėjome dainą pagal Maironio žodžius / žodžiai Maironio.</i>	gr
<b>Dvejybiniai linksniai</b>			
<b>Taisyklės pažeidimas</b>	<b>Klaidingas pavyzdys</b>	<b>Taisyklingas variantas</b>	<b>klaida</b>
Nevartotinas būdvardžių (ir būdvardiškai vartojamų žodžių) įnagininkas būviui reikšti vietoj vardininko (DKKS 3.5.5 p.).	<i>Ji galėjo būti atidesne. Mindaugas svajoja būti žymiu. Visi nori būti laimingais.</i>	<i>Ji galėjo būti atidesnė. Mindaugas svajoja būti žymus. Visi nori būti laimingi.</i>	gr
Nevartotinas būdvardžių (ir būdvardiškai vartojamų žodžių) įnagininkas būviui reikšti vietoj kilmininko (DKKS 3.5.5 p.).	<i>Vien pinigai nepadaro žmogaus laimingu.</i>	<i>Vien pinigai nepadaro žmogaus laimingo.</i>	gr
Nevartotinas būdvardžių (ir būdvardiškai vartojamų žodžių) įnagininkas būviui reikšti vietoj naudininko (DKKS 3.5.5 p.).	<i>Lengva žmogui būti geru, sunkiau – teisingu.  Ar galima būti (likti) abejingu?</i>	<i>Lengva žmogui būti geram, sunkiau – teisingam. Ar galima būti (likti) abejingam?</i>	gr
Nevartotinas būdvardžių (ir būdvardiškai vartojamų žodžių) įnagininkas būviui reikšti vietoj galininko (DKKS 3.5.5 p.).	<i>Sunkumai privertė ją būti taupesne ir išradingesne.</i>	<i>Sunkumai privertė ją būti taupesnę ir išradingesnę.</i>	gr
<b>Pastaba.</b> Su veiksmažodžiais <i>laikyti, (pa)skelbti, (pa)vadinti, pripažinti</i> įnagininkas – ne klaida (DKKS 3.5.5 p.).		<i>Jį laikė gražiu, bet lengvabūdišku. Jis padėtį pavadino pavojinga. Teismas jį pripažino nekaltu. Po dvejų metų jaunuolį paskelbė dingusiu be žinios.</i>	gr

Vietininkas			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Nevartotinas būsenos patyrėjui reikšti (DKKS 3.6.1 p.).	<b>Jame</b> netikėtai kilo puiki mintis. Mokytoja nuolat diegia savo <b>mokiniuose</b> grožio supratimą ir ugdo <b>juose</b> gėrio pradus.	<b>Jam</b> netikėtai kilo puiki mintis. Mokytoja nuolat diegia savo <b>mokiniam</b> grožio supratimą ir ugdo <b>jū</b> gėrio pradus.	gr
Nevartotinas kaip prielinksnis ar polinksnis laiko tarpui reikšti su žodžiais: <b>laikotarpyje, bėgyje, laike</b> (DKKS 3.6.6 p.).	<b>Darbą</b> turime baigti <b>metų bėgyje</b> . Atsakymą gausite <b>trijų dienų laikotarpyje</b> .  <i>Sprendimas gali būti apskundžiamas laike 10 dienų.</i>	<b>Darbą</b> turime baigti <b>per metus</b> . Atsakymą gausite <b>per tris dienas / trijų dienų laikotarpiu</b> .  <i>Sprendimas gali būti apskundžiamas per 10 dienų.</i>	gr
Nevartotini junginiai <b>tame skaičiuje, tame tarpe</b> išskirčiai ir priskirčiai reikšti.	Mokyklos statybai paskirta 50 tūkst. litų, <b>tame skaičiuje</b> 10 tūkst. vidaus darbams. Dalyvavo 15 žmonių, <b>tame tarpe</b> ir vienas gydytojas. Pamokoje nebuvo penkių mokinių, <b>tame tarpe</b> ir Andriaus.	Mokyklos statybai paskirta 50 tūkst. litų, <b>iš to skaičiaus / iš jų</b> 10 tūkst. vidaus darbams. Dalyvavo 15 žmonių, <b>tarp jų</b> ir vienas gydytojas. Pamokoje nebuvo penkių mokinių, <b>tarp jų</b> ir Andriaus.	gr
Nevartotinas veikimo, būsenos ar požymio sričiai (bet ne vietai) reikšti (DKKS 3.6.2 p.).	Skaitė knygą <b>anglų kalboje</b> .  <i>Ji gabi muzikoje. Prisipažino meilėje.</i>  <i>Tu amžinai ne nuotaikoje. Jis nusimano matematikoje.</i>	Skaitė knygą <b>anglų kalba / angliškai</b> .  <i>Ji gabi muzikai. Prisipažino mylįs / kad myli / Pasisakė mylįs / kad myli. Tu amžinai be nuotaikos. Jis nusimano apie matematiką / išmano matematiką.</i>	gr
Nevartotinas daikto būviui, būsenai ar požymiui reikšti su žodžiais: <b>apimtyje, atstume, aukštumoj(e), būklėje, etate, dvitomyje (tritomyje), egzemplioriuje, originale, formoje, pavidale, stiliuje, sudėtyje, sumoje, tame reikalas (dalykas, esmė)</b> ir kt. (DKKS 3.6.3 p.).	<i>Vakar tu pasirodei aukštumoje.</i>  <i>Parduodama mašina geroje būklėje. Dirba dviejuose etatuose.</i>  <i>Patvirtino sąmatą 1000 litų sumoje. Reikalas tame, kad jis nemoka vokiečių kalbos.</i>	<i>Vakar tu pasirodei gerai / puikiai / pagirtinai. Parduodama geros būklės mašina. Dirba dviem etatais / Turi du etatus. Patvirtino 1000 litų (sumos) sąmatą. Reikalas tas, kad jis nemoka vokiečių kalbos.</i>	gr
Abstraktūs vietininkai nevertotini veiksmo būdai ar laikui reikšti, pvz.: <b>pagrindė, daugelyje atvejų, daugumoje, pilnumoje, tikrumoje, visumoje, esmėje, principė, paskutinėje eilėje, pirmoje eilėje</b> (DKKS 3.6.5 p.).	Knygos veikėjai <b>pagrindė</b> teigiami. Tačiau <b>visumoje</b> jis yra geras draugas. Šį klausimą aptarsime <b>paskutinėje eilėje</b> .  <b>Pirmoje eilėje</b> reikia pasirūpinti vaikais.	Knygos veikėjai <b>daugiausia</b> teigiami. Tačiau <b>apskritai</b> jis yra geras draugas. Šį klausimą aptarsime <b>paskutinį / paskiausiai / pabaigoje</b> .  <b>Pirmiausia</b> reikia pasirūpinti vaikais.	gr
Nevartotinas būsenos priežastčiai, pagrindui reikšti, pvz.: <b>išdavoje, įtakoje, pasekmėje, poveikyje, rezultate, sąryšyje (su)</b> (DKKS 3.6.4 p.).	Sausros <b>įtakoje</b> gausime mažesnę derlių. <b>Karo pasekmėje</b> krašto ūkis buvo sugriautas.  <b>Įtempto darbo poveikyje</b> pablogėjo sveikata. Tokio <b>apsileidimo rezultate</b> kilo gaisras.	<b>Dėl</b> sausros gausime mažesnę derlių. <b>Dėl</b> karo krašto ūkis buvo sugriautas / <b>Karas nuniokojo</b> krašto ūkį. <b>Dėl / Nuo įtempto darbo</b> pablogėjo sveikata. <b>Dėl tokio apsileidimo</b> kilo gaisras.	gr

<p><i>Sustabarėjęs vietininkas vardan ko (ko vardan) nevartotinas tikslui, priešasčiai ar veiksmo pagrindui reikšti.</i></p> <p><b>Pastaba.</b> Vartojamas specialiuose posakiuose: <i>Vardan Dievo Tėvo... Vardan tos Lietuvos vienybė težydi.</i></p>	<p><b>Vardan ko tu gyveni?</b></p> <p><i>Visa tai buvo daroma šventų interesų vardan.</i></p>	<p><b>Dėl ko / Kodėl / Kam tu gyveni?</b></p> <p><i>Visa tai buvo daroma šventų interesų vardu / dėl šventų interesų / dangstantis šventais interesais.</i></p>	gr
---	---	---	----

PRIELINKSNIŲ IR POLINKSNIŲ VARTOJIMO KLAIDOS			
Ant			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Nevartotinas veiksmo laikui reikšti (DKKS 4.1.7 p.).	<i>Grįšiu tik ant vakaro. Ant rytojaus pasveikau. Močiutė atvažiavo ant dviejų dienų. Ant dienų atliksiu darbą.</i>	<i>Grįšiu tik vakare. Rytojaus dieną pasveikau. Močiutė atvažiavo dviem dienoms. Šiomis dienomis / Per šias dienas atliksiu darbą.</i>	gr
Nevartotinas vietai reikšti, kai žymimas ne paviršius, o nurodoma kryptis į vidų arba buvimas viduje (DKKS 4.1.6 p.).	<i>Skubėjau ant stoties. Pavėlavau ant autobuso.</i>	<i>Skubėjau į stotį. Pavėlavau į autobusą.</i>	gr
Nevartotinas veiksmo priemonei, nesusijusiai su vieta, reikšti (DKKS 4.1.1 p.).	<i>Mokosi skambinti ant pianino. Gaudė žuvį ant sliekų.</i>	<i>Mokosi skambinti pianinu. Gaudė žuvį su sliekais.</i>	gr
Nevartotinas objektui reikšti su būdvardžiais: <i>apstus, -i, gabus, -i, godus, -i, šykštus, -i, turtingas, -a</i> (DKKS 4.1.2 p.).	<i>Kaimynų vaikas gabus ant muzikos. Nebūk godus ant svetimo gero. Šiomet esam turtingi ant šieno.</i>	<i>Kaimynų vaikas gabus muzikai. Nebūk godus svetimo gero. Šiomet esam turtingi šieno / Šiomet turim daug šieno.</i>	gr
Nevartotinas daikto požymiui, nesusijusiam su vieta, reikšti (DKKS 4.1.5 p.).	<i>Batai ant aukštų kulnų.</i>	<i>Batai aukštais kulnais / Aukštakulniai batai.</i>	gr
Nevartotinas veiksmo ar būsenos pobūdžiui reikšti (DKKS 4.1.8 p.).	<i>Dirba ant dviejų etatų. Ant kiek aš supratau, ne jis kaltas. Gyvenu ant buto. Pirkome televizorių ant išsimokėjimo. Tėtis spaudžia ant šimto penkiasdešimt.</i>	<i>Dirba dviem etatais / Turi du etatus. Kiek aš supratau, ne jis kaltas. Nuomoju butą / kambarį. Pirkome televizorių išsimokėtinai. Tėtis spaudžia šimtu penkiasdešimt.</i>	gr
Nevartotinas paskirčiai, siekimui, veiksmo tikslui reikšti (DKKS 4.1.9 p.).	<i>Pasilik pinigų ant maisto. Jisai tai padarė ant keršto. Pakvietė ant pietų. Susidėjome ant dovanos.</i>	<i>Pasilik pinigų maistui. Jisai tai padarė iš keršto. Pakvietė pietų. Susidėjome dovanai.</i>	gr
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su veiksmožodžiais <i>keisti, mainyti, mokyti, skųstis, patirti, pulti</i> (DKKS 4.1.3 p.).	<i>Išmainė karvę ant ožkos. Draugai ant tavęs skundžiasi. Mes viską ant savo kailio patyrėme. Ant mūsų užpuolė priešai. Brolis mokosi ant inžinieriaus.</i>	<i>Išmainė karvę į ožką. Draugai tavimi skundžiasi. Mes viską savo kailiu patyrėme. Mus užpuolė priešai. Brolis mokosi inžinieriumi.</i>	gr

Nevartotinas daikto matmenims ar dydžių santykiui žymėti, kiekiui reikšti (DKKS 4.1.4 p.).	<i>Padarykite nuotrauką 9 ant 13.</i>  <i>Apsirikau ant dviejų litų.</i>	<i>Padarykite nuotrauką 9 iš 13 / 9 ir 13</i> (devyni ir trylika / devynių ir trylikos). <i>Apsirikau dviem litais.</i>	gr
<b>Apie</b>			
Nevartotinas veiksmo objektui su žodžiais <i>domėtis, ginčytis (ginčas), rodyti, rūpintis, skųstis</i> (DKKS 4.2 p.).	<i>Per mažai domėjosi apie darbo sąlygas.</i> <i>Kilo ginčas apie pelno paskirstymą.</i>  <i>Apie mane gali nesirūpinti.</i>	<i>Per mažai domėjosi darbo sąlygomis.</i> <i>Kilo ginčas dėl pelno paskirstymo / , kaip paskirstyti pelną.</i> <i>Manimi/ dėl manęs gali nesirūpinti.</i>	gr
<b>Dėka (polinksnis)</b>			
Nevartotinas būdai, kartu ir priemonei reikšti.	<i>Didelių pastangų dėka darbą baigėme laiku.</i>  <i>Ji galėjo judėti tik invalidų vežimėlio dėka.</i>	<i>Didelėmis pastangomis / Labai stengdamiesi darbą baigėme laiku.</i> <i>Ji galėjo judėti tik (su) invalidų vežimėliu / naudodamasi invalidų vežimėliu.</i>	gr
Nevartotinas, kai priežastį sukelia koks reiškinys ar daiktas, o ne asmuo.	<i>Šių priemonių dėka avarijų sumažėjo.</i> <i>Naujovių dėka jau gavome pelno.</i>  <i>Ilgo kaklo ir kojų dėka žirafa yra pats aukščiausias žinduolis.</i>	<i>Dėl šių priemonių avarijų sumažėjo.</i> <i>Pritaikę naujoves jau gavome pelno.</i> <i>Dėl ilgo kaklo ir kojų žirafa yra pats aukščiausias žinduolis / Ilgas kaklas ir kojos daro žirafą pačiu aukščiausiu žinduoliu / Žirafa yra pats aukščiausias žinduolis, nes turi ilgą kaklą ir kojas.</i>	gr
<b>Iki</b>			
Nevartotinas būviui beasmeniame sakinyje reikšti (DKKS 4.4 p.).	<i>Dabar jam ne iki egzaminų.</i>	<i>Dabar jam ne egzaminai rūpi / ne egzaminai galvoje.</i>	gr
<b>Į</b>			
Nevartotinas laiko tarpui, per kurį kartojasi veiksmas, reikšti.	<i>Treniruotės vyksta triskart į savaitę.</i>	<i>Treniruotės vyksta triskart per savaitę / savaitėje.</i>	gr
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su žodžiais <i>įsimylėti, žaisti, atsiliepti, daryti poveikį, veikti, daryti įtaką, daryti spaudimą, nurodyti, skirti dėmesį, domėtis</i> ir pan. (DKKS 4.3 p.).	<i>Vaikinas įsimylėjo į merginą.</i> <i>Vaikai žaidžia į parduotuvę.</i>	<i>Vaikinas įsimylėjo merginą.</i> <i>Vaikai žaidžia parduotuvę.</i>	gr
<b>Nuo</b>			
Nevartotini junginiai <i>kartas nuo karto; laikas nuo laiko</i> .	<i>Mes kartas nuo karto susitinkame.</i>  <i>Laikas nuo laiko tenka vykti į Vilnių.</i>	<i>Mes vis susitinkame./ Mes kartais / kartkartėmis / retkarčiais / kai kada susitinkame.</i> <i>Vis tenka vykti į Vilnių.</i> <i>Kartais / Kartkarčiais / Retkarčiais / Retsykiais / Kai kada tenka vykti į Vilnių.</i>	gr

<b>Pagalba, su (kieno) pagalba (polinksnis)</b>			
Nevartotinas priemonei reikšti.	<i>Ryšys bus palaikomas (su) laidų pagalba. Plytos keliamos kranu pagalba. Vabzdžius jie gaudo (su) snapo pagalba. Hipnozės pagalba atskleistos ligos priežastys. Daiktavardžių daromasi su priesagų pagalba.</i>	<i>Ryšys bus palaikomas laidais. Plytos keliamos (su) kranu. Vabzdžius jie gaudo (su) snapu. Hipnoze / Taikant hipnozę atskleistos ligos priežastys. Daiktavardžių daromasi su priesagomis.</i>	<b>gr</b>
Nevartotinas padėjusiam arba tarpininkavusiam veikėjui reikšti.	<i>Bendravome tik vertėjo pagalba.  Tik visuomenės pagalba galima užkirsti kelią nusikaltimams.</i>	<i>Bendravome tik su vertėjo pagalba / per vertėją / padedami vertėjo.  Tik su visuomenės pagalba / visuomenei padedant galima užkirsti kelią nusikaltimams.</i>	<b>gr</b>
<b>Pas</b>			
Nevartotinas <i>pas save</i> , kalbant apie darbo vietą.	<i>Viršininkas šiuo metu pas save.</i>	<i>Viršininkas šiuo metu savo kabinete.</i>	<b>gr</b>
Nevartotinas priklausymui, nuosavybei, turėjimui žymėti (DKKS 4.6.1 p.).	<i>Pas jį temperatūra.  Pas mane ne vienas geras draugas. Pas ką yra klausimų? Pas Vilių gražios akys. Pas kaimyną atsitiko avarija. Pas mane nėra pinigų.</i>	<i>Jis turi temperatūros / karščio. Aš turiu ne vieną gerą draugą. Kas nori paklausti / Kas turi klausimų? Viliaus gražios akys. Kaimynui atsitiko avarija. Aš neturiu pinigų.</i>	<b>gr</b>
Nevartotinas veiksmo adresatui, šaltiniui, nesusijusiam su vieta, reikšti su veiksmožiais <i>kreiptis, klausti, pirkti, prašyti, atsiprašyti, skolintis, įsigyti, gauti, imti, reikalauti, sužinoti, skambinti, skųstis, šauktis, teirautis, vogti</i> (DKKS 4.6.2 p.).	<i>Pasiskolinau pas Marytę. Paklausk pas Liną. Pasiteiravau pas Karolį. Paprašiau pas auklėtoją.  Kodėl nesikreipi pas gydytoją? Bilietus įsigyk pas vairuotoją.  Reikia paklausti pas mokytoją. Tvarkaraštį sužinok pas draugę.</i>	<i>Pasiskolinau iš Marytės. Paklausk Lino. Pasiteiravau Karolio. Paprašiau auklėtoją / auklėtojos. Kodėl nesikreipi į gydytoją? Bilietus įsigyk iš vairuotojo.  Reikia paklausti mokytoją / mokytojo. Tvarkaraštį sužinok iš draugės.</i>	<b>gr</b>
<b>Prie</b>			
Nevartotinas veiksmo sąlygoms reikšti junginiuose: <i>prie (kokių) aplinkybių, prie uždarų durų, prie ligos, prie (kokių) norų, prie progų, prie (kokių) sąlygų, prie (kokios) temperatūros</i> (DKKS 4.8.1 p.).	<i>Prie tokių sąlygų sunku dirbti.  Ir prie geriausių norų negalėsiu tavęs pasitikti.  Prie progos aplankykite šią parodą. Prie aukštos temperatūros metalai lydosi.</i>	<i>Tokiomis sąlygomis sunku dirbti.  Ir geriausių norų turėdamas / Kad ir labai norėdamas negalėsiu tavęs pasitikti. Pirma proga / Progai pasitaikius / Radę, turėdami progą aplankykite šią parodą. Aukštoje temperatūroje / Kai temperatūra aukšta / Esant aukštai temperatūrai metalai lydosi.</i>	<b>gr</b>

<i>Netinka keitimo santykiui reikšti</i> (DKKS 4.8.2 p.).	<i>Pinigai bus keičiami santykiu vienas prie šimto.</i>	<i>Pinigai bus keičiami vienas už šimtą / vienas su šimtu / šimtas į vieną.</i>	
<b>Prieš</b>			
Nevartotinas veiksmo objektui reikšti su žodžiais: <i>atsiprašyti, atsparus, gintis, neapykanta, pareiga</i> (DKKS 4.9 p.).	<i>Ginsimės prieš visus, kurie mus puls. Jaučia pareigą prieš tėvus.</i>	<i>Ginsimės nuo visų, kurie mus puls. Jaučia pareigą tėvams.</i>	gr
<b>Pro</b>			
Nevartotinas reiškiant judėjimą viduriu.	<i>Autobusai važiuoja pro miesto centrą.</i>	<i>Autobusai važiuoja per miesto centrą (miesto centru).</i>	gr
<b>Su</b>			
Nevartotinas priežasčiai, susijusiai su liga, nusakyti.	<i>Guliu su temperatūra.  Moteris su apsinuodijimo požymiais išvežta į ligoninę.</i>	<i>Guliu dėl temperatūros / karščiuodamas / Karščiuoju / Guliu, nes karščiuoju / Guliu, nes turiu temperatūros. Moteris dėl apsinuodijimo (požymių) / pastebėjus apsinuodijimo požymių (-ius) išvežta į ligoninę.</i>	gr
<b>Už</b>			
Nevartotinas junginiuose: <i>imti (laikyti) už pagrindą, žaisti už komandą</i> (DKKS 4.10 p.).	<i>Rezoliucijos projektą siūloma priimti (laikyti) už pagrindą. Jis žaidžia už „Neptūno“ komandą.</i>	<i>Rezoliucijos projektą siūloma priimti (laikyti) pagrindu / kaip pagrindą. Jis žaidžia „Neptūno“ komandoje.</i>	gr
Nevartotinas apibendrintai vietai pagal darbo priemonę reikšti.	<i>Nesėsk neblaivus už vairo.</i>	<i>Nesėsk neblaivus prie vairo / Nevairuok neblaivus.</i>	gr
<b>SAKINIO DALIŲ IR SAKINIŲ JUNGIMO KLAIDOS</b>			
<i>Taisyklės pažeidimas</i>	<i>Klaidingas pavyzdys</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>klaida</i>
Šalutiniuose nuolaidos aplinkybės sakiniuose nevertotini vertiniai <i>kaip nekeista, kaip nebūtų keista</i> (DKKS 5.5 p.).	<i>Kaip nekeista, medis atsigavo.</i>	<i>Kad ir / Nors ir keista, medis atsigavo.</i>	gr
Neigiamieji veiksmažodžiai nevertotini vietos (po santykinio žodžio <i>kur</i> ), laiko (po santykinio žodžio <i>kada</i> ), nuolaidos (po santykinio įvardžio <i>kaip</i> ) ir kai kurių kitų tipų šalutiniuose sakiniuose.	<i>Kur nepažvelgsi, visur sniegas. Kada tik neateini, jis sėdi prie televizoriaus. Su kuo tik nekalbėjau, visi taip sakė. Kaip nesistengėme, darbo baigti nespėjome.</i>	<i>Kur pažvelgsi, visur sniegas. Kada tik ateini, jis sėdi prie televizoriaus. Su kuo tik kalbėjau, visi taip sakė. Kad ir / Nors ir kaip stengėmės, darbo baigti nespėjome.</i>	gr
Vientisinės tariamosios nuosakos formos nevertotinos vietoj sudurtinių formų praeities veiksmui (dažnai tariamam, neįvykusiam) reikšti.	<i>Jeigu jie važiuotų mažesniu greičiu, avarija nebūtų įvykusi.</i>	<i>Jeigu jie būtų važiuavę mažesniu greičiu, avarija nebūtų įvykusi.</i>	gr
<i>gi</i> nevertotina priešinamajam sujungimui vietoj jungtukų <i>o, bet, tačiau</i> (DKKS 6.1 p.).	<i>Trūksta laikinų poilsiviaičių, gi ir esamos ne visos jaukios.  Tegul dirba tik rankos, gi kojos ilsisi.</i>	<i>Trūksta poilsiviaičių, o / bet ir esamos ne visos jaukios.  Tegul dirba tik rankos, o kojos ilsisi.</i>	gr

<i>ir</i> nevertotinas jungti žodžiams vardažodžių irrieveiksmių stiprinamosiose konstrukcijose: <b>daug ir daug, labai ir labai, minios ir minios, tūkstančiai ir tūkstančiai</b> (DKKS 6.2 p.).	<i>Čia slypi daug ir daug paslapčių.</i>  <i>Buvome labai ir labai laimingi.</i>  <i>Gatvėmis plaukė minios ir minios.</i> <i>Turėjome peržiūrėti tūkstančius ir tūkstančius bylų.</i>	<i>Čia slypi daug / labai daug / be galo daug paslapčių.</i> <i>Buvome labai labai / nepaprastai / be galo laimingi.</i> <i>Gatvėmis plaukė minių minios žmonių.</i> <i>Turėjome peržiūrėti tūkstančių tūkstančius / tūkstančius bylų.</i>	gr
<i>vietoj to, kad</i> nevertotinas su bendratimi ar padalyviu <i>vietoj užuot</i> (DKKS 6.4 p.).	<i>Vietoj to, kad paaiškinti, dar labiau viską supainiojo. Vietoj to, kad ugdyti savus restauruotojus, švaistėme lėšas kitur.</i> <i>Padėkojau ir vietoj to, kad grįžus prie laiško, išėjau į sodą.</i>	<i>Užuot paaiškinęs, dar labiau viską supainiojo. Užuot ugde savus restauruotojus, švaistėme lėšas kitur.</i> <i>Padėkojau ir užuot grįžęs prie laiško, išėjau į sodą.</i>	gr
Šalutiniuose sakiniuose <b>bendratis</b> nevertotina su jungtukais <b>kad, idant</b> tikslui ir priežastčiai reikšti (DKKS 5.4.2 p.).	<i>Kad mokėti, reikia mokytis.</i>  <i>Atvažiavau, kad viską pamatyti.</i>  <i>Ką nors daryk, idant atgauti dvasios ramybę.</i>	<i>Kad mokėtume / Norint mokėti, reikia mokytis.</i> <i>Atvažiavau, kad viską pamatyčiau / norėdamas pamatyti.</i> <i>Ką nors daryk, idant atgautum / jei nori atgauti dvasios ramybę.</i>	gr
Šalutiniuose sakiniuose <b>bendratis</b> nevertotina su jungtukais <b>jei, jeigu</b> sąlygai reikšti (DKKS 5.4.1 p.).	<i>Jei gėlių nepamerkti, jos nuvys.</i>  <i>Jei sakyti tiesą, jie nelabai ir stengėsi.</i>	<i>Jei gėlių nepamerksime / nepamerktume, jos nuvys / Nepamerktos gėlės nuvys. Tiesą sakant / Iš tiesų / Jei sakysime (sakytume) tiesą, jie nelabai ir stengėsi.</i>	gr
Konstrukcija <b>jei... tai...</b> nevertotina gretinimui reikšti, kai nėra priežastinių ryšių.	<i>Jeigu JAV olimpiadoje laimėjo 10 medalių, tai Lietuva tik vieną.</i>	<i>JAV olimpiadoje laimėjo 10 medalių, o Lietuva tik vieną.</i>	gr
Priešinamojo sujungimo sakiniams jungti nevertotinas barbarizmas <b>ale</b> , vertalai <b>vienok, tuo tarpu kai (kai tuo tarpu)</b> .	<i>Šiandien dangus apsiniaukęs, ale (vienok) nešalta.</i> <i>Turtuoliai lobo, kai tuo tarpu vargšai skurdo.</i> <i>Taip elgdamasis tu labai erzini savo tėvus, tuo tarpu kai turėtum jiems padėti.</i>	<i>Šiandien dangus apsiniaukęs, bet (tačiau) nešalta.</i> <i>Turtuoliai lobo, o vargšai skurdo.</i> <i>Taip elgdamasis tu labai erzini savo tėvus, o turėtum jiems padėti</i>	gr
Paremiamojo sujungimo sakiniuose nevertotinas <b>taip kad</b> .	<i>Bus diktantas, taip kad pakartokime rašybą.</i>	<i>Bus diktantas, todėl / tad pakartokime rašybą.</i>	gr
Nevertotinas <b>o taip pat</b> sakiniams jungti.	<i>Aš užsispyriau nieko nepasakoti, o taip pat ir mano draugė tylėjo lyg žuvis.</i>	<i>Aš užsispyriau nieko nepasakoti, taip pat ir mano draugė tylėjo lyg žuvis.</i>	
Sakiniams jungti nevertojamas <b>o tuo pačiu</b> , kai jis turi reikšmę „drauge, kartu“.	<i>Aš tylėjau visą vakarą, o tuo pačiu ir Rita nepratarė nė žodžio.</i>	<i>Aš tylėjau visą vakarą ir Rita nepratarė nė žodžio.</i>	gr
Šalutiniam priežasties aplinkybės sakiniui jungti nevertotinas <b>o tai</b> .	<i>Neskubėk, o tai suklysi.</i>	<i>Neskubėk, nes suklysi.</i>	gr

Pažyminio šalutinis sakiny nevertotinas ne prie pažymimojo žodžio.	<i>Airija – atšiaurus būdo žmonių <b>kraštas, kurie</b> gyvena tarp pelkių. Jie gyveno trobose kartu su <b>kiaulėmis, kurių</b> stogai buvo kiauri.</i>	<i>Airija – atšiaurus būdo <b>žmonių, kurie</b> gyvena tarp pelkių, kraštas. Jie gyveno kartu su kiaulėmis <b>trobose, kurių</b> stogai buvo kiauri.</i>	gr
Išplėstiniai pažyminiai nevertotini ne greta pažymimojo žodžio.	<i>Vyrui ji nenorėjo pasakyti <b>nė</b> žodžio, <b>sėdinčiam ant</b> dėžės.</i>	<i>Vyrui, <b>sėdinčiam ant</b> <b>dėžės, ji</b> nenorėjo pasakyti <b>nė</b> žodžio.</i>	gr

**ŽODŽIŲ REIKŠMĖS KLAIDOS (SEMANTIZMAI)**

DKKS 1.4 p.:

<i>Klaida</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>	<i>Klaida</i>	<i>Taisyklingas variantas</i>
abuojas, -a	nevert. r. „abejingas, -a“: Savo darbui jis visai abuojas (= abejingas).	nuimti draudimą, apribojimus, sankcijas, muitus ir pan.	= panaikinti draudimą, apribojimus, sankcijas, muitus ir pan.;
abuojumas apmokyti	nevert. r. „abejingumas“. nevert., jei nekalbama apie paviršutinišką, menko intensyvumo, neilgai trunkantį mokymą: Nusikaltėlių padėjo surasti specialiai apmokyti (= (iš)mokyti) šunys.	nuimti greitį, tempą nuimti nuo kontrolės nuimti nuo pareigų nuimti premiją, priemoką	= sumažinti greitį, tempą; = nutraukti kontrolę, liautis kontroliuoti, kontroliavus; = atleisti iš pareigų; = neduoti, neskirti premijos, priemokos; nubraukti premiją, priemoką;
apmokymas	nevert. r. „mokymas, išmokymas“.	nuimti priežastis, (psichologinę) įtampą nuimti skausmą nu(si)imti apavą, kojines, kelnes, sauskelnes ir pan.	= pašalinti, panaikinti priežastis, (psichologinę) įtampą; = numalšinti skausmą; nevert. r. „nu(si)auti, nu(si)mauti apavą, nusimauti kojines, kelnes, sauskelnes ir pan.“;
apsieiti	nevert. r. „atsieiti, kainuoti“: Jų išlaikymas valstybei brangiai apsiėjo (= atsiėjo, kainavo).	nu(si)imti diržą, juostą ir pan. nu(si)imti sagę, auskarus, laikrodį, žiedą ir pan. nu(si)imti nuo įskaitos nu(si)imti suknelę, apsiaustą, švarką, paltą ir pan. pajungti	nevert. r. „nu(si)juosti diržą, juostą ir pan.“; nevert. r. „nu(si)segti sagę, laikrodį, išsisegti auskarus, nusimauti žiedą ir pan.“ ; = iš(si)braukti, iš(si)rašyti, iš(si)registruoti iš įskaitos; nevert. r. „nu(si)vilkti suknelę, apsiaustą, švarką, paltą ir pan.“ nevert. r.: 1. „privesti“ (kalbant apie komunikacijas): pajungti (= privesti) dujas, elektrą, vandenį, šildymą, telefoną ir pan.; 2. „įjungti“ (kalbant apie tiekimo pradžia): pajungti (= įjungti) dujas, elektrą, vandenį, šildymą, telefoną ir pan.; 3. „prijungti“: pajungti (= prijungti) variklį, skalbimo mašiną ir pan.
ap(si)jungti	nevert. r. „su(si)jungti; su(si)vienyti; su(si)burti“: apjungti (= sujungti) firmas, bankus, įmones ir pan.; apjungti (= suvienyti) pastangas, jėgas ir pan.; apjungti (= suburti) žmones, visuomenę, bendraminčius ir pan.; apsijungti (= susiburti) į draugiją, sąjungą ir pan.		
ap(si)jungimas	nevert. r. „su(si)jungimas; su(si)vienijimas; su(si)būrimas“.		
apsivesti	= vesti (kalbant apie vyrą); (iš)tekėti (kalbant apie merginą); susituokti. = tvarkyti sąskaitą.		
aptarnauti sąskaitą apturėti	nevert. r. „turėti, patirti“: Kiek vargo apturėjau (= turėjau, patyriau) dėl to savo vaiko!		
atidaryti akis atidaryti atminimo lentą, paminklą atidaryti čiaupą atidaryti dujas, vandenį atidaryti knygą, sąsiuvinį atidaryti skėtį atidengti	= atmerkti akis, atsimerkti; = atidengti atminimo lentą, paminklą; = atsukti čiaupą; = paleisti dujas, vandenį; = atversti, atskleisti knygą, sąsiuvinį; = išskleisti skėtį. = nustatyti kaltininką,		
		pajungimas pakelti klausimą, problemą pakelti duomenis,	= iškelti klausimą, problemą; = peržiūrėti, pa(si)tikrinti

kaltininką, nusikaltėlių atidengti sąskaitą atidirbti	nusikaltėlių;  = atidaryti sąskaitą.  nevirt. r. „baigti rengti, kurti, galutinai apdoroti, išstobulinti“: atidirbti (= baigti rengti, kurti, galutinai apdoroti, išstobulinti) metodiką, planą, projektą, technologiją ir pan.	bylą ir pan. paskaičiuoti	duomenis, bylą ir pan. nevirt. r. „(tiksliai) apskaičiuoti, suskaičiuoti“: Būtina paskaičiuoti (= apskaičiuoti) didžiausią šių vaistų dozę.
atkoreguoti	nevirt. r. „(pa)koreguoti“: Mūsų komitetas šį projektą neseniai atkoregavo (= pakoregavo).	paskaičiavimas	nevirt. r. „(tikslus) apskaičiavimas“. = šalutinis (vaistų) poveikis.
atkrauti	nevirt. r. „išsiųsti; išvežti“: Atkrovėme (= Išsiuntėme; Išvežėme) prekes į Vokietiją.	pašalinis (vaistų) veikimas pašvęsti	nevirt. r. „skirti, dedikuoti“: Vakaras pašvęstas (= skirtas) poeto 100-ųjų metinių sukakčiai. Knyga pašvęsta (= skirta) lietuvių kovoms su kryžiuočiais.
atleisti	nevirt. r. „(iš)duoti; parduoti“: atleisti (= (iš)duoti) knygą (skaitytojui); atleisti (= parduoti) prekę (pirkėjui).	pavesti	nevirt. r. „apvilti, apgauti; netesėti“: Jis ne kartą yra mus pavedęs (= apvylęs, apgavęs).
atleidimas	nevirt. r. „išdavimas; pardavimas“.	pernešti	nevirt. r. „pakelti, iškentėti, iškęsti, išturėti, išverti“: pernešti (= pakelti, iškentėti, iškęsti, išturėti, išverti) skausmą, sielvartą, netektį, nelaimę ir pan.
atlieti	nevirt. r. „nulieti, išlieti, padaryti ką liejant“: atlieti (= nulieti, išlieti) detalę, paminklą, skulptūrą ir pan.	perspėti	nevirt. r. „užkirsti kelią, neleisti atsirasti“: perspėti ligą, nusikaltimą, nelaimę ir pan. (= užkirsti kelią, neleisti atsirasti) ligai, nusikaltimui, nelaimei ir pan.
atmainyti	nevirt. r. „panaikinti“: atmainyti (= panaikinti) įstatymą, nutarimą, potvarkį, susitarimą, nuosprendį ir pan.	pervesti	nevirt. r. „perkelti“: pervesti (= perkelti) į kitą grupę, klasę, kursą, skyrių, į kitas pareigas ir pan.
atmirti	nevirt. r. „(iš)nykti, mirti, liautis egzistavus“: Senosios tradicijos pamažu atmiršta (= miršta, nyksta).	peržiūrėti	nevirt. r. „persvarstyti; iš naujo, dar kartą apsvarstyti“: peržiūrėti (= iš naujo, dar kartą apsvarstyti) bylą, klausimą, tvarką ir pan.
atreaguoti	nevirt. r. „(su)reaguoti“: Į mano skundą seniūnija neatreagavo (= ne(su)reagavo).	praanalizuoti	nevirt. r. „išanalizuoti“: Būtina praanalizuoti (= išanalizuoti) padėtį.
atredaguoti	nevirt. r. „suredaguoti“: Tekstas prastai atredaguotas (= suredaguotas).	prabalsuoti	nevirt. r. „balsuoti, nubalsuoti, subalsuoti, baigti balsuoti“: Mes jau prabalsavome (= balsavome, pabalsavome, buvome balsuoti).
atreguliuoti	nevirt. r. „sureguliuoti“: Vairą reikėtų atreguliuoti (= sureguliuoti).	prabėgti	nevirt. r. „(nu)bėgti“:
atremontuoti	nevirt. r. „suremontuoti“: Atremontavo (= Suremontavo) namą ir garažą.		
atrestauruoti	nevirt. r. „restauruoti“: Atrestauravome (=		

atsiekti	Restauravome) paveikslą ir freską. nevalt. r. „pasiiekti“: Šiomet atsiekėme (= pasiekėme) neblogų rezultatų.	pračiuopti	Kasdien prabėgu (= nubėgu) keletą kilometrų. nevalt. r. „apčiuopti, užčiuopti“: Padidėjusias kepenis nesunku pračiuopti (= užčiuopti).
atsiekimas	nevalt. r. „laimėjimas, pergalė; atradimas“.	pradiktuoti	nevalt. r. „padiktuoti“: Pradiktavau (= Padiktavau) visas pavardes telefonu.
atsinešti	nevalt. r. „elgtis; žiūrėti (į ką)“: Po to įvykio jis atsineša (= žiūri) į mane labai draugiškai (elgiasi su manimi labai draugiškai).	praeiti	nevalt. r.: 1. „nueiti“: praeiti (= nueiti) atstumą, kelią, nuotolį; 2. „išeiti“: praeiti (= išeiti) kursą, mokyklą, mokslus (t. y. baigti kursą, mokyklą, mokslus); 3. „paeiti“: praeiti (= paeiti) į priekį, į kairę, į dešinę ir pan.; 4. „eiti“: Praeiti (= (I)eiti) draudžiama.
atsinešimas	nevalt. r. „elgesys; požiūris“.	praėjimas	nevalt. r. „(i)ėjimas“: Praėjimas (= Įėjimas) į kiemą kitoje pusėje.
at(si)žymėti	nevalt. r.: 1. „pa(si)žymėti“: Prašom at(si)žymėti (= pa(si)žymėti) bilietą; 2. „apdovanoti“: Geriausi darbuotojai buvo atžymėti (= apdovanoti) vertingomis dovanomis.	prafinansuoti	nevalt. r. „finansuoti“: Šį projektą derėtų prafinansuoti (= finansuoti) iš rezervų fondo.
atžyma	nevalt. r.: 1. „žyma; įrašas“; 2. „žymė; žymuo“.	pragalvoti	nevalt. r. „apgalvoti“: Šis sprendimas gerai pragalvotas (= apgalvotas).
bendrai	nevalt. išvadiniu (apibendrinamuoju) žodžiu: Bendrai (= Apskritai) jis neblogas žmogus.	prakeliauti	nevalt. r. „keliauti, nukeliauti“: Tą vasarą prakeliauome (= nukeliauome) 300 km.
davinys	nevalt. r. „duomuo“: Pastarųjų apklausų daviniai (= duomenys) teikia vilčių.	praklausyti	nevalt. r. „perklaustyti, išklaustyti“: praklausyti (= perklaustyti) įrašą, praklausyti (= išklaustyti) paskaitą ir pan.
dėti(s) suknele, švarką, paltą, apsiaustą ir pan.	nevalt. r. „vilkti(s) suknele, švarką, paltą, apsiaustą ir pan.“;	prakomentuoti	nevalt. r. „(pa)komentuoti“: Šis įvykis buvo išsamiai prakomentuotas (= (pa)komentuotas) per televiziją.
dėti(s) apavą, kojines, kelnes, sauskelnes ir pan.	nevalt. r. „auti(s), mauti(s) apavą, kojines, kelnes, sauskelnes ir pan.“;	prakonsultuoti	nevalt. r. „(pa)konsultuoti“: Mūsų grupę dėstytojas jau prakonsultavo (= (pa)konsultavo).
dėtis diržą, juostą ir pan.	nevalt. r. „juosti(s) diržą, juostą (diržu, juosta) ir pan.“;	prakontroliuoti	nevalt. r. „(pa)kontroliuoti“: Prakontroliuokite (= Pakontroliuokite), kad ataskaitos būtų pateiktos
dėti(s) auskarus, laikrodį, sagę ir pan.	nevalt. r. „segtis auskarus, laikrodį, sagę ir pan.“		
gautis	nevalt. savaimine rezultatine reikšme: Gali taip gautis (= išeiti, atsitikti), kad šiomet nebesusitiksimė. Kas čia gavosi (= pasidarė, išėjo)? Lyginant su 1997 m., gautųsi (= išeitų, būtų) visai kitas vaizdas.		
gyvybingas, -a	nevalt. r. „nepasenęs, -usi, tinkamas, -a vartoti“:		

	gyvybingas (= nepasenęs, tinkamas vartoti) glaistas, skiedinys, gyvybingi (= nepasenę, tinkami vartoti) dažai, vaistai ir pan.		
glaustais terminais	= greitai, per trumpą laiką: Užsakymus atliekame glaustais terminais (= greitai, per trumpą laiką).	pramatyti	laiku. nevert. r. „numatyti“: Šitą ėjimą (šachmatų) reikėjo pramatyti (= numatyti).
įjungti	nevert. r. „įrašyti, įtraukti“: įjungti (= įrašyti, įtraukti) į planą, sąrašą, komisiją ir pan.	pramatymas	nevert. r. „numatymas“.
įnešti	nevert. r.: 1. „pateikti“: įnešti (= pateikti) pasiūlymą ir pan.; 2. „įtraukti, įrašyti (į ką)“: įnešti (= įtraukti, įrašyti) į sąrašą, sutartį, protokolą ir pan.; 3. „įtraukti, įrašyti, padaryti (ką)“: įnešti (= padaryti) pataisą, pakeitimą, papildymą ir pan.	praplaukti	nevert. r.: 1. „nuplaukti“: praplaukti (= nuplaukti, t. y. įveikti) atstumą, distanciją, nuotolį ir pan.; 2. „perplaukti“: praplaukti (= perplaukti) baseiną, ežerą, tvenkinį ir pan.
įpakavimas	nevert. r. „pakuotė“: Žaislai atsiųsti popieriniame įpakavime (= popierinėje pakuotėje).	praskambėti	nevert. r. „nuskambėti, suskambėti“: Jos balse praskambėjo (= nuskambėjo) nepasitenkinimo gaidelė.
išdirbti	nevert. r. „parengti, sukurti“: išdirbti (= parengti, sukurti) projektą, terminiją ir pan.	pravažiuoti	nevert. r. „važiuoti, įvažiuoti, nuvažiuoti“: Pravažiuoti (= Važiuoti) be bilieto draudžiama. Pravažiuoti (= Įvažiuoti) į kiemą reikia iš kitos pusės. Mums liko pravažiuoti (= važiuoti, nuvažiuoti) 5 km.
išeinant iš ko	nevert. r. „remiantis kuo, vadovaujantis kuo; atsižvelgiant į ką“: Nutarimas buvo priimtas išeinant iš susidariusios padėties (= atsižvelgiant į susidariusią padėtį).	pravažiavimas	nevert. r. „(i)važiavimas“: Už pravažiavimą (= važiavimą, kelionę) be bilieto jums teks mokėti baudą. Pravažiavimas į teritoriją draudžiamas (= Įvažiuoti į teritoriją draudžiama).
išieškotas, -a	nevert. r. „išdailintas, -a, dailus, -i, prašmatnus, -i, elegantiškas, -a, subtilus, -i, rafinuotas, -a, galantiškas, -a“: išieškotas, -a (= išdailintas, -a, prašmatnus, -i) dirbinys, forma ir pan. (apie meno kūrinį); išieškotas (= subtilus, rafinuotas) skonis; išieškotos (dailios, rafinuotos) manieros; išieškotas (= dailus, galantiškas) elgesys ir pan.	pravažiuojantis, pravažiuojamas bilietas	= nuolatinis, mėnesinis bilietas.
išimti dokumentus, ginklus,	= paimti dokumentus, ginklus, sprogmenis, narkotikus ir pan.;	pravesti	nevert. r.: 1. „nutiesti, įvesti“: Laidai neturi būti pravedami (= tiesiami) paviršiuje; 2. „išvesti, nubrėžti“: Pravesti (= Išvesti, nubrėžti) liniją.
		pribūti	nevert. r. „ateiti, atvykti“: Skirtu laiku jis taip ir nepribuvo (= neatėjo, neatvyko).
		priešakinis, -ė	nevert. r. „pažangus, -i“: priešakinė (= pažangi) idėja, mintis, pasaulėžiūra, priešakinis (= pažangus) mąstymas ir pan.
		prigulėti	nevert. r. „priklausyti, priderėti, pareiti“: Tie pinigai jam priguli (= priklauso, pridera). Tai priguli (= priklauso,

<p>sprogmenis, narkotikus ir pan. (iš asmens) dokumentų, ginklų, sprogmenų, narkotikų ir pan. išėmimas (iš asmens) išjungti</p>	<p>= dokumentų, ginklų, sprogmenų, narkotikų ir pan. paėmimas.</p>	<p>priimti vaistus</p>	<p>pareina) ne nuo žmogaus valios. nevalt. r. „gerti, vartoti vaistus“.</p>
		<p>prileisti trūkumų</p>	<p>= padaryti, pridaryti trūkumų; leisti atsirasti trūkumams.</p>
		<p>rastis</p>	<p>nevalt. r. „būti“: Mūsų būstinė randasi (= yra) Kaštonų gatvėje. Kur tu dabar randiesi (= esi)?</p>
		<p>reiškia</p>	<p>nevalt. r. „vadinasi, taigi“: Reiškia (= Vadinasi), tu rytoj neateisi? Reiškia, (= Taigi) dirbsime iki vėlumos.</p>
		<p>sąstatas</p>	<p>nevalt. r. „sudėtis“: komandos, komiteto, tarybos ir pan. sąstatas (= sudėtis).</p>
išlaikyti	<p>nevalt. r.: 1. „išbraukti, atleisti“: išjungti (= išbraukti) iš plano, sąrašo, suvestinės ir pan.; išjungti (= išbraukti, atleisti) iš komisijos, komiteto, tarybos, organizacijos ir pan.; 2. „išskaičiuoti, atimti“: išjungti (= išskaičiuoti, atimti) iš kainos, sumos, vertės ir pan.</p>	<p>sekantis, -i</p>	<p>nevalt. r.: 1. „šis, -i, šitoks, -ia, toks, -ia“ (prieš išvardijimą): Vilniuje šiuo metu veikia sekančios (= šios, tokios) parodos: [...]; 2. „štai kas; štai kodėl“ (prieš aiškinimą):</p>
išlaikymas	<p>nevalt. r. „išskaičiavimas, išskaita“.</p>		<p>Atsakydamas į jūsų raštą pranešu sekantį (= štai ką). nevalt. r. „taip, šitaip“.</p>
išlaikytas, -a	<p>nevalt. r. „santūrus, -i, susitvardantis, -i, susivaldantis, -i“: Mano naujasis kaimynas – pavydėtinai išlaikytas (= santūrus, susitvardantis, susivaldantis) žmogus.</p>	<p>sekančiai skaityti</p>	<p>nevalt. r.: 1. „laikyti“ (ką kuo): Jis manęs žmogum neskaito (= nelaiko); 2. „manyti, būti tam tikros nuomonės, būti įsitikinusiam, -iai“: Skaitau (= Manau), kad jūsų nuomonė nėra teisinga.</p>
išmetinėti (užmetinėti)	<p>nevalt. r. „prikaišioti, priekaištauti“: Tu jam dėl to neišmetinėk (neužmetinėk) (= neprikaišiok, nepriekaištauk).</p>		<p>= (su)daryti grafiką, planą, tvarkaraštį; = (pa)dėti, (pa)rašyti tašką, kablelį, kitus skyrybos ženklus; = (iš)kelti kandidatūrą; = (iš)kelti klausimą, reikalavimą, sąlygą; = (pa)rašyti pažymį; = (su)rašyti protokolą; = (iš)kelti tikslą; = (nu)tiesti kelią, dujotiekį;</p>
išmetinėjimas užmetinėjimas išnešti	<p>nevalt. r. „prikaišiojimas, priekaištas“.</p>	<p>statyti grafiką, planą, tvarkaraštį</p>	<p>statyti tašką, kablelį, kitus skyrybos ženklus</p>
	<p>nevalt. r.: 1. „priimti“: išnešti (= priimti) nutarimą, sprendimą, nuosprendį ir pan.; 2. „duoti, pareikšti“: išnešti (= duoti, pareikšti) įspėjimą, papeikimą ir pan.; 3. „pateikti“: išnešti (= pateikti) pasiūlymą, protestą ir pan.</p>	<p>statyti kandidatūrą</p>	<p>statyti klausimą, reikalavimą, sąlygą</p>
išpildyti kūrinių (iš)pildyti planą pildyti pareigas išpulti	<p>= atlikti kūrinių; = (i)vykdyti planą; = eiti pareigas.</p>	<p>statyti pažymį</p>	<p>statyti protokolą</p>
	<p>nevalt. r.: 1. „tekti, priderėti, prireikti, priklausyti“:</p>	<p>statyti protokolą</p>	<p>statyti tikslą</p>
		<p>statyti kelią, dujotiekį</p>	<p>statyti tikslą</p>
		<p>statyti radiatorių, variklį, skaitiklį ir pan.</p>	<p>statyti tikslą</p>
		<p>statyti telefoną</p>	<p>= (nu)tiesti kelią, dujotiekį;</p>
			<p>nevalt. r. „įrengti, įtaisyti, pritaisyti, (i)dėti radiatorių, variklį, skaitiklį ir pan.“; nevalt. r. „(i)vesti</p>

išrišti	Užmokėk jam, kiek išpuola (= pridera, priklauso); 2. „pasitaikyti“: Kalėdos pernai išpuolė (= pasitaikė) gražios. nevert. r. „išspręsti“: Kažin, kaip šį klausimą išriš (= išspręs) apskritis?	aukščiau stovintis, -i (pareigūnas, įstaiga)	telefoną“.
išrišimas	nevert. r. „išsprendimas“.	ligonio, pastato stovis	nevert. r. „aukštesnis, -ė, aukštesnysis, -ioji, vyresnis, -ė, vyresnysis, -ioji, viršesnis, -ė (pareigūnas, įstaiga)“.
išskirti	nevert. r. „(pa)skirti“: Išskyrė (= Paskyrė) sklypą namui statyti. Firmos vadovai išskyrė (= (pa)skyrė, davė) premijas.	dvasinis, moralinis stovis	= ligonio, pastato būklė; = dvasinė, moralinė būseną.
išstatyti sąskaitą	= pateikti, išrašyti sąskaitą. nevert. r. „kalbėti; viešai pasirodyti“: Kas dar nori išstoti (= kalbėti)? Dabar išstos (= pasirodys) ansamblis.	talpinti	nevert. r. „dėti, spausdinti“ (pvz., laikraštyje).
išstoti		tūlas, -a	nevert. r. „toks, -ia, kažkoks, -ia, vienas, -a, kuris ne kuris, kuri ne kuri“: Tūlas (= Vienas; Kažkoks) amerikiečių bankininkas užsisakė portretą.
išstojimas	nevert. r. „kalba; viešas pasirodymas“.	užbėgimas	nevert. r. „bėgimas“ (bėgimo varžybų etapas).
iššaukti	nevert. r. „sukelti“: iššaukti (= sukelti) ligą, reakciją, žemės drebėjimą ir pan.	uždaryti akis	= užmerkti akis, užsimerkti;
iššaukiantis, -i, iššaukiamas, -a	nevert. r. „įžūlus, -i, provokuojamas, -a“: iššaukiantis (= įžūlus, provokuojamas) elgesys, žvilgsnis, tonas ir pan.	uždaryti čiaupą	= užsukti čiaupą;
iššaukiančiai, iššaukiamai	nevert. r. „įžūliai, provokuojamai“.	uždaryti knygą, sąsiuvinį	= užversti, užskleisti knygą, sąsiuvinį;
išvesti	nevert. r. „išbraukti, atleisti“: išvesti (= išbraukti, atleisti) iš komisijos, komiteto, tarybos ir pan.	uždaryti sąrašą, kartoteką	= baigti (pildyti, rašyti) sąrašą, kartoteką;
išvesti iš eksploatacijos	= nutraukti eksploataciją; sustabdyti; išjungti.	uždaryti skėtį	= suglausti skėtį.
išžiūrėti	nevert. r. „apsvarstyti, išnagrinėti“: išžiūrėti (= apsvastyti, išnagrinėti) prašymą, siūlymą, skundą ir pan.	užėjimas	nevert. r. „ėjimas“ (ėjimo varžybų etapas).
įvesti į eksploataciją	= atiduoti naudoti, eksploatuoti; paleisti; įjungti;	užinteresuoti	nevert. r. „suinteresuoti, sudominti“: Svarbiausia – užinteresuoti (= suinteresuoti, sudominti) pirkėją.
įvesti į komisiją, komitetą, tarybą ir pan.	nevert. r. „įtraukti į komisiją, komitetą, tarybą ir pan.“;	užkrauti akumuliatorių	nevert. r. „įkrauti akumuliatorių“.
įvesti kamuolį į žaidimą	= paduoti (įmesti, įspirti) kamuolį į žaidimą;	užmanyti	nevert. r. „sumanyti, sugalvoti“: Jam pavyko užmanyti (= sumanyti, sugalvoti) naują šio uždavinio sprendimą.
įvesti pataisą, papildymą	= įtraukti, įrašyti, įdėti pataisą, papildymą.	užmanymas	nevert. r. „sumanymas“.
kurčias, -ia	nevert. r. „duslus, -i“: Nuaidėjo kurčias (= duslus)	užnešti	nevert. r.: 1. „užtepti; užkrėsti“: užnešti (= užtepti) dažų, glaisto; užnešti (= užkrėsti) tinko ir pan.; 2. „pažymėti“: užnešti (= pažymėti) kontūrus, taškus ir pan.
		už(si)pilti automobilį, traktorių ir pan.	nevert. r. „į(si)pilti, pri(si)pilti (degalų) į automobilį, traktorių ir pan.“;
		už(si)pilti benzino, kitų degalų (į	= į(si)pilti, pri(si)pilti

<p>matomai (regimai)</p> <p>nešti atsakomybę</p>	<p>sprogimas. nevert. įterptiniu žodžiu nuomonei reikšti: Matomai (Regimai) (= Matyt), mums reikėtų dar kartą pasitarti. Matomai (Regimai), (= Turbūt) jau laikas eiti miegoti. = būti atsakingam, -ai, atsakyti.</p>	<p>automobilį užplaukimas</p> <p>užskaityti</p> <p>užskaita</p> <p>užvažiavimas</p> <p>užvežimas (pvz., prekių) vesti: save vesti (vesti save)</p> <p>vedantis, -i, vedantysis, -čioji specialistas, -ė vedantis bruožas, principas, motyvas, vaidmuo ir pan. vedantysis ratas, velenas vieningas, -a</p> <p>žinoti</p>	<p>benzino, kitų degalų. nevert. r. „plaukimas“ (plaukimo arba irklavimo varžybų etapas). nevert. r. „įskaityti“: Už laimėtą partiją žaidėjui užskaitomas (= įskaitomas) taškas. nevert. r. „įskaita“: Atlikus užskaitą (= įskaitą) įmonių skolos sumažėjo. 1. „važiavimas“ (automobilių, dviračių, motociklų ir pan. varžybų etapas); 2. „jojimas“ (žirgų lenktynių etapas); 3. „pamaina (sanatorijoje, poilsio namuose)“. nevert. r. „ko nors atvežimas (pvz., prekių), pristatymas“. = elgtis: Diskotekoje jis save vedė (= elgėsi) tiesiog nepakenčiamai; = vadovaujantis, -i, vadovaujantysis, -čioji specialistas, -ė; = svarbiausias, pagrindinis bruožas, principas, motyvas, vaidmuo ir pan.; = varantysis ratas, velenas. nevert. r. „vienodas, -a“: vieningi (= vienodi) mokesčiai, tarifai ir pan. nevert. r.: 1. „mokėti“: Prastai žinau (= moku) anglų kalbą; 2. „išmanyti“: Jis nežino (= neišmano) technikos; 3. „pažinti“: Vadovai turi žinoti (= pažinti) savo pavaldinius.</p>
--	---	---	---

## Vadovėlių sąrašas

1. R. Dominauskaitė, R. Juodišiūtė. Lietuvių kalba. 1 d. V kl. 1997, Šviesa
2. R. Dominauskaitė, R. Juodišiūtė. Lietuvių kalba. 2 d. V kl. 1996, Alma litera
3. V. V. Sirtautas, J. Sirtautienė. Lietuvių kalba. 1 d. V kl. 2010, Alma litera
4. V. V. Sirtautas, J. Sirtautienė. Lietuvių kalba. 2 d. V kl. 2010, Alma litera
5. V. Marcišauskaitė, D. Mikulėnienė. Žaidžiu žodžiu. Lietuvių kalba. 1-oji kn. V kl. (serija „Šok“), 2007, Šviesa
6. V. Marcišauskaitė, D. Mikulėnienė. Žaidžiu žodžiu. Lietuvių kalba. 2-oji kn. V kl. (serija „Šok“), 2007, Šviesa
7. V. Salienė. Lietuvių kalbos žinynas. V kl. 2002, Šviesa
8. R. Dominauskaitė, R. Juodišiūtė. Lietuvių kalba. 1 d. VI kl., 1997, Alma litera
9. R. Dominauskaitė, R. Juodišiūtė. Lietuvių kalba. 2 d. VI kl., 1998, Alma litera
10. V. V. Sirtautas, J. Sirtautienė. Lietuvių kalba. 1 d. VI kl., 2011, Alma litera
11. V. V. Sirtautas, J. Sirtautienė. Lietuvių kalba. 2 d. VI kl., 2011, Alma litera
12. V. Marcišauskaitė, D. Mikulėnienė, J. Petrauskaitė. Vėl žaidžiu žodžiu. Lietuvių kalba. 1-oji kn. VI kl. (serija „Šok“), 2008, Šviesa
13. V. Marcišauskaitė, D. Mikulėnienė, J. Petrauskaitė. Vėl žaidžiu žodžiu. Lietuvių kalba. 2-oji kn. VI kl. (serija „Šok“), 2008, Šviesa
14. V. Salienė. Lietuvių kalbos žinynas. VI kl., 2002, Šviesa
15. E. Palubinskienė, G. Čepaitienė. Lietuvių kalba. 2-oji kn. VII kl., 2005, Šviesa
16. V. Marcišauskaitė, D. Mikulėnienė, J. Petrauskaitė, V. Kainauskienė, R. Sruogis. Lietuvių kalba. 1-oji kn. VII kl. (serija „Šok“), 2009, Šviesa
17. V. Marcišauskaitė, D. Mikulėnienė, J. Petrauskaitė, V. Kainauskienė, R. Sruogis. Lietuvių kalba. 2-oji kn. VII kl. (serija „Šok“), 2009, Šviesa
18. V. Salienė. Lietuvių kalbos žinynas. VII kl. 1998, Šviesa
19. E. Palubinskienė, G. Čepaitienė. Lietuvių kalba. VIII kl., 2000, Šviesa
20. G. Čepaitienė, E. Palubinskienė. Lietuvių kalba. 1-oji kn. VIII kl., 2006, Šviesa
21. G. Čepaitienė, E. Palubinskienė. Lietuvių kalba. 1-oji kn. VIII kl., 2006, Šviesa
22. V. Marcišauskaitė, D. Mikulėnienė, J. Petrauskaitė, R. Rinkauskienė. Lietuvių kalba. 1-oji kn. VIII kl. (serija „Šok“), 2010, Šviesa
23. V. Marcišauskaitė, D. Mikulėnienė, J. Petrauskaitė, R. Rinkauskienė. Lietuvių kalba. 2-oji kn. VIII kl. (serija „Šok“), 2010, Šviesa
24. R. Koženiauskienė, B. Dobrovolskis, Z. Zinkevičius. Lietuvių kalba. IX kl., 1999, Šviesa
25. B. Dobrovolskis, R. Koženiauskienė, D. Mikulėnienė. Lietuvių kalba. IX kl., 2005, Šviesa
26. R. Koženiauskienė, D. Mikulėnienė, R. Rinkauskienė. Tėvynė – tai kalba. Lietuvių kalba. 1-oji kn. IX kl., 2008, Šviesa
27. R. Koženiauskienė, D. Mikulėnienė, R. Rinkauskienė. Tėvynė – tai kalba. Lietuvių kalba. 2-oji kn. IX kl., 2008, Šviesa
28. R. Koženiauskienė, D. Mikulėnienė, R. Rinkauskienė. Tėvynė – tai kalba. Lietuvių kalba. 3-oji kn. IX kl., 2008, Šviesa
29. V. Salienė, A. Smetona. Lietuvių kalba. Skaitau, rašau, kalbu, priedai. 1–4 knygos. IX–X kl., 2011, Tyto alba
30. A. Razmantienė, V. Marcišauskaitė, J. Petrauskaitė, A. Leskauskaitė. Lietuvių kalba. 1-oji kn. IX kl., 2011, Šviesa
31. A. Razmantienė, V. Marcišauskaitė, J. Petrauskaitė, A. Leskauskaitė. Lietuvių kalba. 2-oji kn. IX kl., 2011, Šviesa
32. A. Razmantienė, V. Marcišauskaitė, J. Petrauskaitė, A. Leskauskaitė. Lietuvių kalba. 2-oji kn. IX kl., 2006, Šviesa
33. R. Koženiauskienė, D. Mikulėnienė, R. Rinkauskienė. Tėvynė – tai kalba. Lietuvių kalba. 1-oji kn. X kl., 2009, Šviesa
34. R. Koženiauskienė, D. Mikulėnienė, R. Rinkauskienė. Tėvynė – tai kalba. Lietuvių kalba. 2-oji kn. X kl., 2009, Šviesa
35. R. Koženiauskienė, D. Mikulėnienė, R. Rinkauskienė. Tėvynė – tai kalba. Lietuvių kalba. 3-oji kn. X kl., 2009, Šviesa
36. V. Salienė, A. Smetona. Lietuvių kalba. X kl., 2008, Tyto alba
37. Jonas Šukys. Lietuvių kalba 11 kl., 2001, Šviesa
38. V. Salienė, A. Smetona. Lietuvių kalba. IX kl., 2007, Tyto alba
39. V. Salienė, A. Smetona. Lietuvių kalba. XI–XII kl., 2004, Tyto alba
40. G. Notrimaitė, M. Ramonienė, S. Žukas. Žmogus ir kalba, XI–XII kl. 2007, Baltos lankos